ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий газетаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1999 йил 12 НОЯБРЬ, жума, № 85 (6.041). Сотувда эркин нархда

2000 йил 9 январь — Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови куни

***

1999 йил 5 декабрь — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига ва Маҳаллий Кенгашларга сайловлар куни

Сешанбадан жумагача

КУННИНГ МУҲИМ ВОҚЕАЛАРИ

■ **Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Марказий Сайлов комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди.**

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлигига номзодларнинг сайловолди ташвиқотини олиб боришларида қўшимча шароит яратиб бериш ҳамда Олий Мажлис депутатлигига номзодларнинг ишончли вакиллари фаолияти билан боғлиқ айрим масалалар бўйича Марказий сайлов комиссиясининг йўриқномалари тасдиқланди.

■ **Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашида Президент Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда» китобида ўртага қўйилган масалалар муҳокамасига бағишланган давра суҳбати бўлди.**

■ **Ўзбекистон Республикасининг Саудия Арабистон Подшоҳлигидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Ш. Бобохонов ўриндошлик асосида Баҳрайн давлати Амири шайх Ҳамад бин Исо бин Салмон Ол Халифага ишонч ёрлиғини топширди.**

■ **Пойтахтимиздаги «Ўзэкспомарказ»да кундалик эҳтиёж ва озиқ-овқат маҳсулотлари, озиқ-овқат ҳамда қишлоқ хўжалиги техникаси намойиш этилаётган йирик халқаро кўргазма иш бошлади.**

■ **Тошкентда республика Президенти ҳузуридаги давлат ва жамият қурилиши академияси ташаббуси билан ўтказилган «Дин ва демократия» мавзуидаги халқаро анжуман ўз ниҳоясига етди.**

■ **Республика Байналминлал маданият марказида «Миллатлараро ҳамжиҳатлик — барқарорлик омили» мавзуидаги доимий семинарнинг навбатдаги машғулоти бўлди. Унда республиканинг таниқли адиблари, олимлари, жамоат арбоблари қатнашдилар.**

■ **6 ноябрда Тожикистонда бўлган сайловларда республиканинг ҳозирги Президенти Имомали Раҳмонов ғолиб чиқди. У яна Тожикистон Президенти этиб сайланди.**

ЎЗБЕКИСТОН-ХИТОЙ:

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

Хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 8-10 ноябр кунлари давлат ташрифи билан Хитой Халқ Республикасида бўлди. Ушбу ташриф асносида давлатларимиз ўртасида тўққизта ҳужжат имзоланди. Бу ҳужжатлар сиёсат ва иқтисодиётдан то маданият, почта ва телекоммуникациягача бўлган жуда кўп соҳаларни қамраган. Пекинда Президентимизнинг ташрифига катта эътибор қаратилди. Бу давлатимиз раҳбарининг Хитойга учинчи сафари эди. Илгариги ташрифлар ҳам икки томонлама алоқаларни янги босқичга олиб чиққан. Бинобарин, Ислом Каримов илк бошдаёқ мазкур сафар ҳам ўзаро ҳамкорликни янада юқори поғоналарга кўтаришига умид билдирди. Икки давлат раҳбарлари суҳбатлари давомида ўзаро алоқаларни янада яхшилаш учун бор имкониятдан тўла фойдаланишга келишиб олди.

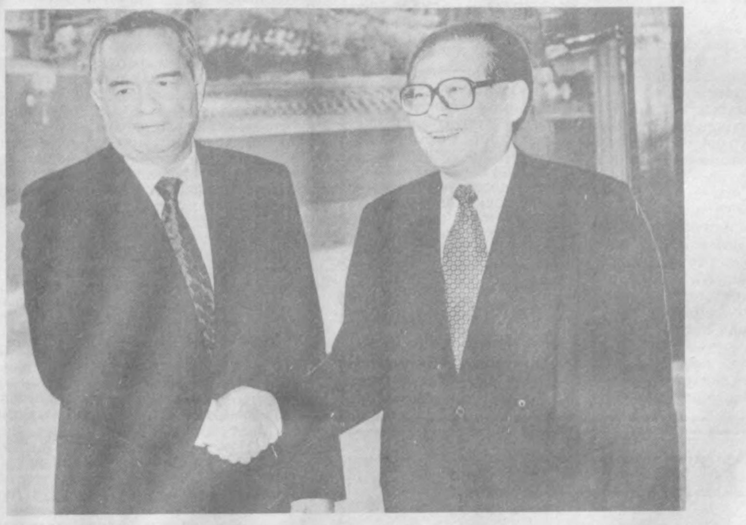

Томонларнинг қарийб барча муҳокама қилинган масалалар юзасидан фикри бир жойдан чиққанини шундан билиш мумкинки, ХХР раҳбари Цзян Цзэмин, ташриф дастури доирасидан ташқари, яна алоҳида учрашув ўтказиш таклифини билдирди. Сафарнинг учинчи куни ХХР раисининг қароргоҳида икки давлат раҳбарларининг мулоқоти давом эттирилди. Айтишларича, Хитойда айни ташриф чоғида айни раҳбар билан икки марта, бунинг устига давлат раҳбарининг қароргоҳида алоҳида учрашиш ҳолати ҳали кузатилмаган экан. Бу, албатта, Ўзбекистон Президентига эҳтиром ва ишонч, давлатимиз ва халқимизга қизиқиш, интилиш ва юксак ҳурмат белгисидир.

Энди давлатлараро муносабатларда асосий мезонлардан бири бўлган савдо-иқтисодий алоқалар хусусида.

Бу борада алоҳида қайд этиладиган муҳим жиҳат бор. Хитой, гарчи у БМТ Хавфсизлик кенгашининг доимий аъзоси бўлса-да, ривожланаётган давлатлар сирасига киради ва табиийки, биринчи навбатда сармоя чиқаришга эмас, аксинча, киритишга интилади. Мамлакатда дунёнинг етакчи фирма ва компаниялари билан кўплаб қўшма корхоналар тузилган, ё яқин ҳамкорлик ўрнатилган. Қарийб барча соҳага хориждан илғор технология жалб қилиняпти. ХХР ўзининг 1,25 миллиардлик нуфусигина эмас, иқтисодий қудрати билан ҳам эътиборлидир. Сўнгги йилларда мамлакатда иқтисодий ўсиш йилига 8-10 фоизни ташкил этяпти. Дунё бўйича хорижий сармоянинг қарийб 20-22 фоизи Хитойга киритиляпти. Бу жуда катта кўрсаткичдир. Лекин, Хитойнинг ўзи ҳозирча хорижга сармоя чиқариш учун унчалик катта имкониятга эга эмас. Айни ҳолатни Ўзбекистонда ҳам кузатиш мумкин. Биз хорижий сармоя жалб қилишга, янгидан-янги технологияларни ўзлаштиришга ҳаракат қиляпмиз. Ишлаб чиқариш тизими, техника янгиланмоқда. Лекин Ўзбекистонда кечаётган бу жараёнда Хитойнинг ҳиссаси, афсуски, имконият даражасидан анча паст. Президентимизнинг ХХРга буюрган ташрифи чоғида бу гап бир неча бор алоҳида таъкидланади.

Аслида Ўзбекистон ўз минтақасида, Хитой эса Жануби-шарқий ва Шарқий Осиёдаги марказий давлатлардир. Хитойнинг бирор компанияси Марказий Осиёда иш юритишни истаса, буни Ўзбекистондан бошлагани анча қулай.

Бунинг сабабини қуйидаги рақамлар билан изоҳлаш мумкин.

Ўзбекистонда иқтисодий ўсиш йилига 3-4 фоизни ташкил этяпти. Хорижлик сармоядорлар учун яратилган шарт-шароит ва жорий қилинган имтиёзлар ҳам беқиёс. Ўзбекистон тўлов қобилиятига эга бўлган, сиёсий мустақилликни иқтисодий мустақиллик билан мустаҳкамлаётган давлатдир. Шундай экан, истаган соҳада, аввало, табиийки, иқтисодиёт таянчи ҳисобланган асосий тармоқларда ҳамкорликни изчил ривожлантириш икки томон учун ҳам бирдек фойдали. Бунга мисол сифатида машинасозлик, автомобилсозлик, самолётсозлик, агротехника, қурилиш, телекоммуникация соҳалари, кимё ва енгил саноатни айтиш мумкин.

Масалан, Хитой Ўзбекистондан йигирмага яқин ИЛ-76 русумли самолёт сотиб олиш ниятида. Бу ҳақда шартнома ҳам имзоланган. Лекин бу миқдор кам. Зеро, ИЛ-76нинг бошқа мамлакатлар, жумладан Форс кўрфази, Яқин Шарқ, Узоқ Шарқ, кўплаб Африка давлатларида ҳам бозори чаққон. Авиацияда у билан рақобатлаша оладиган самолёт жуда кам. Ўзбекистон маҳсулотининг эса баҳоси ҳам, сотилгандан кейинги хизмат кўрсатиш нархи ҳам нисбатан арзон.

Айни гапни автомобилсозлик бўйича ҳам айтиш мумкин. Бизнинг «Нексия»лар Хитой бозорида анча қиммат. Хитой томони ўзбек автомобилларининг нархи, сотилгандан кейин кўрсатиладиган хизмат арзонлаштирилса, уни катта миқдорда импорт қилишга истак билдирди. Лекин бу ерда бошқа - бож масаласи ҳам бор. ХХР ўз қўшнилари - Қозоғистон ва Россия билан бож тарифларини маълум фоиз қисқартиришга келишган. Бу, албатта, бозор иқтисодиётининг қонун-қоидасига уйғун. Лекин, теранроқ назар ташласак, Ўзбекистон ҳам Хитой учун қарийб қўшни давлат. Агар давлатларимиз ўртасида бож тарифларини қисқартиришга келишилса,нафақат «Нексия»нинг, бошқа товарларнинг ҳам баҳоси нисбатан арзонлашади.

Музокараларда Ислом Каримов шундай амалий таклифларни илгари сурди. Хитой томони уларни қўллаб-қувватлади.

Яна бир тўхталиш жоиз бўлган масала, агротехникага тааллуқли. Ўзбекистонда Хитой минитракторлари синовдан муваффақиятли ўтди. Табиийки, энди бу соҳадаги ҳамкорликни чуқурлаштириш керак. Хитой ҳукумати бу борадаги лойиҳа ижроси учун 100 миллион юан ажратишга қарор қилди. Яъни, Хитой тракторларининг Ўзбекистонда ишлаб чиқарилишига келишилди. Хитой ташқи сиёсати борасида гап кетганида, унинг Ўзбекистон ҳукумати илгари сурган талай таклиф ва ташаббусларни қўллаб-қувватлаганини таъкидламоқ керак. Масалан, Президентимизнинг «Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зона» деб эълон қилиш ва Афғонистон муаммосини ҳал қилиш бўйича «Афғонистоннинг қўшнилари ва дўстлари»дан иборат «6+2» гуруҳини тузиш ташаббусларини айтиш мумкин. «Ядродан холи зона» ғояси Хитой томонидан тўла қўллаб-қувватланмоқда. «6+2»да ҳам у бевосита иштирок этяпти.

Хитой ҳам Ўзбекистон каби улкан тарих, маданий мерос, асори атиқаларга бой давлат. Президент Ислом Каримов Пекинга ташрифи чоғида зиёрат қилган «Гугун» император саройининг ўзи ажойиб тарихий ва маданий меросдир. Саройни кузатар экан, киши ёдига беихтиёр Самарқанддаги муҳташам Регистон мажмуи, Бухородаги пурвиқор Арк ё мафтункор Ситораи Моҳи Хосса, Хевадаги Ичон қалъа тушади.

Булар тарихимиз, маданиятимиз муштарак жиҳатларга эга эканлигидан далолат беради. «Шарқ фалсафаси», «Шарқ маданияти», «Шарқ анъаналари» деганда, ҳам ўзбек, ҳам хитойнинг қадриятлари назарга олинишини бундай мисолларда ҳис этиш мумкин.

Улардан қандай самарали фойдаланиш мумкин? Табиийки, маданият ва санъат, тарих ва бошқа соҳаларда ўзаро ахборот, билим ва тажриба алмашувни кенг йўлга қўйиш керак. Бу сайёҳлик соҳасидаги ўзаро ҳамкорликни ривожлантиришга ҳам катта туртки бўлади. Масалан, қадим Буюк Ипак йўлини олайлик. Қадимда бу робита неча-неча мамлакатларни боғлаган. Ҳозирги шароитда у тўла қувват билан «ишласа», яъни автомобил йўли ва темир йўл тўла қурилиб ё таъмирланиб ишга тушса, дунё иқтисодиётидаги вазият ўзгаришига шубҳа йўқ. Оддий мисол, экспортчи давлат саналувчи Хитой учун Қора денгиз, Каспий денгизи, Форс кўрфазига йўл очилади. Ўзбекистон ҳам Европа Иттифоқи давлатларидан то Хитойнинг олис портларигача етадиган осон ва арзон транспорт йўлига эга бўлди. Умуман, Буюк Ипак йўли тўла қувват билан қайта ишга туширилса, унинг бўйидаги барча мамлакатлар фойда кўради...

Шундай қилиб, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг яна бир хорижий сафари якунланди. Ташриф асносида томонлар нафақат икки томонлама алоқаларни қўллаб-қувватлаш, балки, уларнинг қамровини янада кенгайтириш, ривожлантиришга келишиб олдилар. Бу эса ташрифнинг асосий мақсадларидан бири эди.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА
махсус мухбири.
Тошкент Пекин-Тошкент.

ЭЛ ИШОНЧИ — МАСЪУЛИЯТДИР

Бир пайтлар сайловлар хўжакўрсинга ўтишини, «сайланган» депутат ҳатто кимлигини билмаслигимизни эсласам, шундай замонлар ҳам бўлди-я, деб қўяман. Шу кунларга етганимизга шукроналар айтаман. Собиқ совет тузуми даврида қонун фақат қоғозда эди. Сайлов ҳам, бошқа ишлар ҳам қип-қизил кўзбўямачиликдан иборат эди. Бир ўринга «марказ»даги «доҳий»лар ўз одамини депутат қилишса, иккинчисига етти уҳлаб тушига кирмаган «номзод»ни судрашар эди. «Ҳой барака топкурлар, мени тинч қўйинглар, бу менинг қўлимдан келмайдиган иш» деса, ўшалар «сен учун ўйлаб, ишлайдиганлар бор», деб қўйишмасди. Чунки «қизил империя»

ДИЛ ИЗҲОРИ

раҳнамолари собиқ иттифоқда ҳамма «тенг» эканини дунёга кўрсатгиси келар эди.

Энди давр бошқа. Мустақил давлатда яшаяпмиз. Айтмоқчиманки, сайланадиган депутат касби қандайлигидан қатъий назар давлатимиз олиб бораётган ички ва ташқи сиёсатини чуқур англаган, Ватанига сидқидил хизмат қиладиган инсон бўлсин. Худога шукр, саккиз йилда кўп нарсага эришдик. Мустақил, ўзига хос ва мос йўлимизни топдик. Инсон ҳуқуқларини ҳимоялайдиган қонунлар қабул қилинди. Ғалла мустақиллигига эришдик. Бошқа соҳаларда ҳам дунёга танилдик. Ўзбекистон обрў-эътибори ой сайин ортяпти. Буларни такрорлашдан мақсадим энди шу йўлдан дадил кетиш, иқтисодимизни янада мустаҳкамлаш учун давлатимиз раҳбарлари ёнида шижоатли, билимдон, ҳалол одамлар бўлиши даркор. Зеро, Олий Мажлис депутатлари халқ орзу-ташвишларини ифодаловчи вакиллардир. Эл ишончи эса депутат учун ҳам мукофот, ҳам масъулиятдир. Иккисини ҳам қадрлаш зарур.

Абдумурот БОЗОРОВ,
Қамаши тумани «Чим» хўжалиги.

ЯНА ИККИ ТУМАН ЗАФАРИ

Бу йилги пахта йиғим-терими бошидан буён карвонбошилик қилаётган Андижон вилоятининг яна икки тумани — Қўрғонтепа ва Пахтаобод туманлари деҳқонлари пахта тайёрлаш режасини бажарди. Қўрғонтепаликлар қабул пунктларига 28 минг 200 тоннадан зиёд, пахтаободликлар эса 24 минг 150 тоннадан кўпроқ «оқ олтин» хирмони уйдилар. Бу билан Андижон вилоятида режаси бажарилмаган туман қолмади.

Иккала туман хўжаликларида йил бўйи қилинган фидокорона меҳнат эвазига етиштирилган пахтанинг бир мисқолини ҳам нобуд қилмай охиригача йиғиштириб олиш, келгуси мўл ҳосил учун кузги-қишки агротехника тадбирларини ўз вақтида ўтказиш ишлари авж олдирилмоқда.

К. НИЗОМОВ,
ЎзА мухбири.

ЭЛЛИКҚАЛЪА «ҚИРМИЗИ ДОНИ»

Қорақалпоғистон Республикаси Элликқалъа тумани деҳқонлари қабул пунктларига ўтган йилдагидан қарийб минг тонна кўп — 1 минг 360 тонна юқори сифатли шоли топшириб, бу борадаги шартнома топшириғини бажарди. Шоликорлар режага қўшимча 100 тонна «қирмизи дон» етказиб беришга аҳд қилдилар.

(ЎзА)

ЖИЗЗАХНИНГ ЗАЛВОРЛИ КАРВОНИ

Баъзи кишилар «бу йил пахтанинг йили бўлди», — дейишмоқда. Эҳтимол, баҳорнинг эрта бошланиб, йил бўйи табиий офатлар бирмунча кам бўлганини эътиборга олиб, шундай дейишаётгандир. Лекин Жиззах вилоятида жами пахта майдонларининг 30 фоизида чигит ундириб олинган 22 апрел кунги совуққа нима дейсиз? Шунча майдонни бузиб экиш осон бўлганми-ди? Июннинг ўртасида Дўстлик, Мирзачўл ва Арнасой туманларининг юзлаб гектар ғўзаларини яланғочлаб кетган дўлгачи?

Қанчалик қулай йил бўлмасин, ҳосил ўз-ўзидан етилмас экан. Шунинг учун ҳам вилоятда бу йилги мўл ҳосил тамал тоши бултур куздан қўйилган эди. Бир куни вилоят ҳокими Шавкат Мирзиёев вилоят фаолларини, катта-кичик ташкилот, корхона ва идора раҳбарларини йиғиб, улар олдига вилоят ишлаб чиқариши ва иқтисодиётининг асоси пахтачиликдаги асл аҳволни айтиб берди.

ФАХР

«Шу вилоят тузини еб, сувини ичиб, ҳавосидан нафас олаётган ҳар биримиз унинг фарзандимиз. Демак, иқтисодиётини кўтариш, уни обод ва гўзал гўшага айлантириш барчамизнинг бурчимиз. Демак, деҳқонга ҳар биримиз мададкор бўлишимиз керак...» — деди ҳоким. Йиғилганлар бирин-кетин сўз олиб, жамоалари тасарруфида техникалар борлигини айтишиб, туманлардан экишга тайёрлаш учун ер майдонлари беришни сўрадилар.

Эртасига вилоят марказидан қатор-қатор ҳайдов тракторлари, текислагич механизмлар, ёнилғи ва мойлар юкланган уловлар, ҳатто ерга ўғит сепадиган мосламалар йўлга чиққан эди. Улар туманларга бўлиниб, қисқа вақт ичида чигит экиладиган пайкалларни рисоладагидай шудгорлаб, текисладилар, талаб қилинган жойларда бегона ўтга қарши тадбирлар кўрдилар. Пахтакорлар сўнгги 5-6 йил ичида биринчи марта ўз далаларининг сифатли шудгорланишидан астойдил хурсанд бўлдилар.

Тўғри, бу ҳали мўл ҳосил дегани эмасди. Вилоят ҳокимлиги кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишга ҳам жиддий эътибор берди, туман ҳокимларидан ҳам шуни талаб этди. Зеро, инсон ўз ўрнида бўлсагина бошқа жойдагидан кўпроқ наф келтиради. Шу сабаб йил бошида Дўстлик ва Пахтакор туманлари ҳокимлигига вилоятнинг нуфузли идораларида синалган тадбиркор

(Давоми 2-бетда)

ШУНДАЙ ОДАМЛАР БОР

ЖУМАНАЗАР НАЗАРГА ТУШДИ

— Барака изласанг, ё чорвадан, ё савдодан топасан, — дегувчи эди Жуманазарнинг катта бобоси Маъдали ҳожи. — Аммо чорва ўзи бўладиган ишмас. Унга аввал едирасан, иннакейин ўзинг ейсан.

Бобосининг ўша ўгитлари ҳамон Жуманазарнинг қулоғида, чорва ишқи эса қонида бор. Шунинг учун у мактабни битиргач «ким бўлсам» деган савол йўлида кўндаланг бўлмади. У ҳужжатларини ҳозирлаб, шартта Намангандаги қишлоқ хўжалик техникумига топширди.

Жуманазар болалигидан чорвани кўриб кўзи пишиган эмасми, ўқишни эплаб кетди. Айниқса, бобосининг ўгитлари қўл келди. Танлаган касбини кунт билан ўрганди. Техникумни ветеринария врачи ихтисослиги бўйича тугатди. Янгиқўрғон туманидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалигига йўлланма олди.

Ўшанда 1971 йилнинг август ойлари эди. Иш бошланганига ҳали икки

(Давоми 2-бетда)

«МЕНИ САЙЛАНГ, СИЗНИ ЭСА ҚЎЛЛАЙМАН!»

ёки «Сизни сайлаймиз бизни ҳам унутмайсиз...»

ДЕМОКРАТИЯ САБОҚЛАРИ

Мамлакатимизда сайловлар босқичидаги муҳим жараён — депутатликка номзодлар кўрсатиш ниҳояланиб, тарғибот-ташвиқот ишлари бошланиб кетди. Бу галги сайловлар мустақил диёримизда жаҳон андозалари мезонида, демократик тамойиллар асосида ўтиши ҳозирданоқ маълум бўлиб турибди. Боиси, мавжуд бешта партия ва ҳокимият тизимидан ташқари бу гал илк бор ташаббускор гуруҳлар тузилиб улар ҳам ўз номзодларини кўрсатдилар. Бу демак, бир ўринга камида олти-етти киши даъвогарлик қилади.

Кўрсатилган номзодлар орасидан кимни танлаб, ким учун овоз бериш албатта халқимизнинг хоҳиш-иродасига боғлиқ. Лекин, бир нарса кишини ўйлатади. Ҳаммамиз ҳам соф виждон билан, истиқбол йўлидан бораётган давлатимиз эртанги кунини кўзлаб, ҳалол, меҳнаткаш, билимдон, чин фидойи кишиларни танлаб овоз бера оламизми? Ўзимизнинг тор мақсад-манфаатларимиз йўлида маҳаллийчилик, ошна-оғайнигарчилик тўрига тушиб қолмасмиканмиз?

Куни-кеча туманларнинг бирида ташаббускор гуруҳ аъзоларидан бир-иккитасини учратиб қолдим. Оғизлари қулоғида. Бириси «Мана фалончини номзодини кўрсатяпмиз, сайланиб қолса бизнинг елкамизга ҳам офтоб тегиб қолар» деса, яна бириси «Фалончини сайласак, бизнесмен одам, йўлимизни асфальт қилиб беради» дейди.

Энсам қотди. Айрим ҳамюртларимизнинг ҳали-ҳануз тушунчаси, дунёқараши торлигидан, ўз «тўпкаси»дан нарини кўролмаётганига ачиндим.

(Давоми 2-бетда)

БАНК ВА МИЖОЗ

Бу йил сирдарёлик деҳқонлар учун бирмунча баракали келди. Вилоят пахта тайёрлаш йиллик режасини кўп йиллардан бери 60 фоиздан оширолмас, битта ёки иккита туман топшириқни уддалар эди. Муваффақиятсизлик одамларни анча тушкунликка тушириб қўйганди.

РАҒБАТ ҚУДРАТИ

Сирдарё вилоятида терилган пахта учун ҳар куни ҳақ тўланмоқда

Айни пайтда вилоятнинг йиллик пахта тайёрлаш топшириғини Боёвут, Ховос, Гулистон, Сайхунобод туманлари режани бажариб, мажбурият ҳисобига ҳосил топширмоқдалар. Хуш, ижобий ўзгаришларнинг сабаби нимада? Биз саволимизга жавоб излаб вилоятнинг бир қанча нуфузли идораларида бўлдик. У ердаги масъул ходимларнинг айтишича, терилаётган пахтага ўз вақтида пул берилаётганлиги ва бу ишнинг яхши йўлга қўйилганлиги ютуқлар омили бўлмоқда.

«Пахта-банк»нинг вилоят бошқармаси бошлиғи Ҳамид Сайдалиев билан суҳбатлашдик.

— Биринчи ноябргача теримчиларга 1 миллиард 884 миллион сўм берилди, — дейди у. — Дастлабки пайтларда ҳисоб-китоб ишлари ҳар беш

(Давоми 3-бетда)

«БУЛБУЛДАН ҲАМ ЯХШИСАН»

Шоир Умарқул Пўлкан ҳузурида

Умарқул Пўлкан ўғли машҳур Пўлкан шоир сулоласининг иккинчи вакили. Умарқул Пўлкан ўғли — шу сулолани оёққа турғазган, униб-ўстирган, парваришлаган инсон. Халқ меҳрини сўзи ва сози билан қозонган. Умарқул бахши бугун табаррук етмиш тўрт ёшдадир.

Шоир билан яқиндан суҳбат қурганлар, таниш-билишлар, ёру биродарлар учун, тўғриси, таърифлар ортиқча, баландпарвоз гапдек туюлади. Аслида Умарқул бобо, Умарқул ака, шоир бобо деб юргувчи қишлоқдошлари оддийгина ёнларидаги кийиниб, деҳқончилик билан кун ўтказаётган, баъзида davраларда қизиқ-қизиқ шеърлар айтиб, одамларни кулдириб юрадиган бу инсоннинг машҳурлигини унчалик билишмайди. Нима демайлик, Умарқул Пўлкан шу юрт фарзанди.

ТАЛАБЛАРИНГИЗГА БИНОАН

Умарқул Пўлкан ўғлининг жонкуярлиги боис Пўлкан шоирнинг бир қанча достон ва термалари ёзиб олиниб, нашр этилди. Бевосита Умарқул Пўлкандан тарбия олиб, ижод деб аталган сеҳрли оламга кириб келган Амирқул Пўлкан, Саодат Пўлканова ва сулоланинг кенжа вакили Мақсуд Пўлкановлар шу оила фарзандларидир.

Умарқул бобо табиатан содда, камтарин, очиқ кўнгил, саховатли, меҳрибон инсон. Мен бир журналист сифатида шоир билан кўп суҳбатда бўлганман. Баъзида соддадил, гўдакдек беғубор Умарқул бобога қараб туриб, наҳотки, бу одам довруғи оламга кетган тўртта бахши шоирлар ичидаги энг улуғи — Пўлкан сулоласининг асосий бўғини бўлса, дея ўйга толаман.

Инсон мураккаб... Уни бир қарашда тушуниш, англаб етиш жуда-жуда мушкул. Аслини олганда ўзгаларни билиш ўзингни соғинишдан бошланмайдими? Мен Умарқул Пўлкан ўғлини ўзим билганча, имкониятим доирасида англашга ҳаракат қилдим. Англаганим, тушуниб етганим шу — инсон шодлик ва қайғу, алам, армон ва изтироблар билан ўз моҳиятини англаб боради. Айтишларича, Тангри Одам Атони яратишдан олдин унинг вужуди бунёд этилажак тупроққа бир кун қувонч ёмғири,

(Давоми 4-бетда)

КЕЛГУСИ СОНДА:

МЕН БИЛГАН АЁЛЛАР

МАМАРАЙИМ БУВА НИМАДАН ХАФА?

ҲИСОБИНИ БИЛМАГАН...

«МЕНИ САЙЛАНГ, СИЗНИ ЭСА ҚЎЛЛАЙМАН!»

(Боши 1-бетда)

Ҳамма ҳам ҳаётдан тўғри хулоса чиқаравермас экан-да. Ваҳоланки, ўша туманда нолойиқ одамга овоз бериш қандай оқибатларга олиб келганига кўпчилик шоҳид эди. Олдинги сайловларнинг бирида бир ўринга икки номзод кўрсатилганди, номзодларнинг бири шу тумандаги ўртача бир хўжаликнинг раҳбари бўлса, яна бири пойтахтда яшайдурган таниқли жамоат арбоби, ҳуқуқшунос эди.

Одамлар ўзларининг тор қобиғларидан чиқиб кетишолмади. Маҳаллийчиликка берилишди. Бу ўринда депутатликка номзод — хўжалик раҳбари ҳам «тек» турмади. Қишлоқма-қишлоқ юриб, йўлларни асфальт қилиб бераман, корхона қураман, газ олиб келаман» дея қоп-қоп ваъдалар берди. «Мени сайласанглар, ўзларингникиман, корларингга ярайман» деб туриб олди. Ва... Уни сайлашди ҳам. Хўжалик раҳбари бўлса депутатлини зўр амал, мартаба деб тушунди. Айтган ваъдаларини бажаролмаслиги-ку аниқ эди. Аммо, ҳамқишлоқларининг оддий юмушларига ҳам ярамади. Буни ҳам қўя туринг, ўзи раҳбарлигидаги хўжалик муаммоларини ҳал қилишга ҳам «вақт тополмай» қолди. Оқибатда хўжалик пахта, ғалла сотиш давлат режаларини сурункасига бажаролмай қулоғигача қарзга ботди., санацияга тушди.

«Ана сизга» «мени сайланг»нинг, маҳаллийчиликнинг аянчли оқибати!

Собиқ шўролар даврида «депутат — халқ хизматкори» деган чучмал ибора билан режадаги қурилиш объектларини уларнинг номига боғлашар, «фалон мактабни фалончи депутат сайловчилар нақази асосида қургизди» қабилидаги сохта сийловлар «мода»га кирганди. Шу куйи оддий одамларнинг депутат ҳақидаги тушунчалари «бошқа ўзанга буриб юборилларди. Депутатликка ҳам «фалон қисми ишчи, фалон қисми колхозчи, шунчаси хотин-қизлар» деган «шаблон»лар асосида кўпда оғзинг қани деса қулоғини кўрсатадиган кишилар «сайланарди». Улар фақат зални тўлдиришга, қўлларини кўтариб туширишга ярардилар. Шунинг учун «сайланардилар».

Ўшандоқ «депутат»лардан биридан интервью олиш учун борганим куни-кечагидек эсимда. Ундан сессия таассуротларини сўрасам, «пойтахтда роса маза қилдик, гостиницада ҳамма шароитлар муҳайё, кетворган, чиройли-чиройли қизлар хизмат қилади» дея жавоб берганди...

Ана сизга шўро даври депутатининг савияси!

У пайтлар қарам эдик.

Энди мустақилмиз. Ўз йўлига, стратегиясига эга, жаҳонга юз тутаётган давлатмиз. Энди сайловларимиз ҳам, номзод-у депутатларимиз ҳам шунга яраша бўлади.

Энди депутат аввалги даврларда қулоғимизга қуйишганидек, «халқ хизматкори» эмас, у парламент аъзоси, сиёсий арбоб, Республикамизнинг бугуни ва эртаси билан боғлиқ қонунларни қабул қилади, мавжуд қонунларни қай тариқа «ишлаётганини» назорат қилади. Давлат аҳамиятига молик хулосалар чиқаради...

Юқорида ёзилганлардан сиёсий партиялар ёки ташаббускор гуруҳлар томонидан нолойиқ, номуносиб одамлар ҳам кўрсатиляпди, деган хулосага бормаслик керак. Тўғри, айрим жойларда, айрим ҳолларда баъзи ташаббускор гуруҳлар қонунни тушунмаганликлари оқибатида депутатликка номуносиб кишилар номзодини ҳам кўрсатишганлигини куни-кеча мустақил номзодларни қўллаб-қувватлаш жамоатчилик маркази раҳбари Акмал Саидов телевидение орқали чиқишида айтиб ўтди. Айни пайтда у республика Марказий сайлов комиссияси ҳеч кимга бўйсунмайдиган ташкилот сифатида ғоят синчковлик билан фаолият кўрсатаётганлигини ҳам таъкидлади. Бунинг мисоли сифатида ташаббускор гуруҳлар томонидан кўрсатилган 260 дан зиёд номзодларнинг олтмишдан ортиғи ҳужжатларидаги етишмовчиликлар туфайли ва улардан қолган 193 номзоднинг 61 нафари қонун талабларига тўғри келмаганлиги, имзолар сохталаштирилгани ва бошқа сабаблар туфайли рўйхатга олинмаганликларини очиқ-ошкор айтиб ўтди.

Ҳа, жойлардаги участка, округ сайлов комиссияларидан тортиб то Марказий сайлов комиссиясигача қонун асосида, фақат адолатга суяниб иш олиб бораётгани бу айни ҳақиқат. Бу ерда бошқа бир нарсани таъкидлашни истардик. У ҳам бўлса, сайловчининг савияси, дунёқараши, сиёсий онги масаласи. Биз истаймизми-йўқми юқоридаги мисол келтирганимиздек, «фалончининг сайланшига ҳисса қўшсам менга ҳам фойдаси тегиб қоларди» ёки «йўлимизни асфалт қилиб берарди» қабилида фикрлайдиган «сайловчилар» ҳам йўқ эмас. Бугун, номзодлар аниқ бўлиб, сайловолди ташвиқот ишлари бошланган кунларда тарғиботчиларимиз, ташвиқотчиларимиз, ҳуқуқшуносларимиз — барча зиёлиларимиз кенг халқ оммаси ичига кириб, бугунги сайловлар унинг ўзига хос жиҳатлари, республикамиз эртанги кунидаги аҳамияти, депутат ва унинг бурчи ҳақида кенг тушунтириш ишларини олиб боришлари, айрим мудроқ кўнгилларни уйғотишлари керак.

Яқинлашаётган 5-декабрь Олий Мажлиси ва маҳаллий кенгашларга сайловлар куни депутатликка муносибларнинг муносиби, иймон-эътиқоди мустаҳкам, чин фидойи, элим деб, юртим деб яшайдиган, ҳалол-у пок кишилар сайланишлари керак.

Ҳамма гап шунда!

Ортиқали НОМОЗОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

ЖИЗЗАХНИНГ ЗАЛВОРЛИ КАРВОНИ

(Боши 1-бетда)

кишилар тайинланди. Бошқа туманлар эса пахтачилик мутахассислари билан мустаҳкамланди. Мулкчиликнинг фермер ва ширкат усуллари яхши йўлга қўйилди. Жами пахта майдонларининг ярми фермер хўжаликлари тасарруфига берилиши ва фаолият кўрсатаётган 2376 фермер хўжалигидан 2200 таси шартнома режасини ошириб бажаргани вилоят пахтачилиги истиқболли йўлга солинганини кўрсатиб турибди.

Пахта етиштириш учун ажратилган ҳар сўм, ҳар тийиннинг банкдан чиқиб, ҳосилни яратувчилар қўлига бориб тегишигача назоратга олинди. Қишлоқ хўжалигини кимёлаш ташкилотидан чиқаётган ҳар мисқол маъдан ўғити, нефт базасидан жўнатилаётган ёнилғи-мойлар ҳам худди шундай сарфланишига эътибор берилди. Хўжаликларда фақат битта, туманларда иккита ва вилоят бўйича 3-4 тадан кўп бўлмаган ғўза навларини жойлаштиришга қатъий амал қилинди.

Далаларда ҳосил мўл бўлди. Ғўза шохларидан, кўсак чаноқларидан оқди. Энди ҳалолгина териб олиш, нест-нобуд қилмай хирмонга уйиш, Ватанни, эл-юртни хушнуд этиш қолганди.

Мавсум олдидан Республика Вазирлар Маҳкамасининг «1999 йил пахта ҳосилини уюшқоқлик билан йиғиб-териб олиш чора-тадбирлари» тўғрисида қарори чиққани айни муддао бўлди. Уни ўқиган пахтакорларгина эмас, вилоятнинг тоғли ва боғли туманларида яшовчи пахтакор бўлмаган кишилар ҳам, олий ва ўрта ўқув юртларининг талабаларию юқори синф ўқувчилари ҳам ўз ихтиёрлари билан ҳашарга отландилар. Шу тариқа вилоятнинг ўзидан 125 минг киши ҳашарга чиқди.

Ҳашарчилар билан бир пайтда пахтазорларга 107 та юқори унумли чет эл, 600 та оддий терим машиналари туширилиши терим суръатининг дастлабки кунлардан юқори бўлишини таъминлади. Мавсум давомида жами ҳосилнинг 30 фоизи машиналар билан терилди.

Йиғим-теримнинг йигирманчи кунида Янгиобод тумани заршунослари маррага етганларини овоза қилдилар. Беш кун ўтиб, катта карвон Дўстлик тумани чўлқуварлари 47 минг 300 тонналик бебаҳо дурдоналарини манзилга етказиб келишди. Сўнг вилоят хирмонига Зафаробод тумани пахтакорлари 26,8 минг, Пахтакор тумани деҳқонлари 31,5 минг, Мирзачўл тумани бунёдкорлари 36,5 минг тоннадан зиёд оқ олтин тўкдилар. Зомин, Арнасой ва Фориш туманлари пахтакорлари ҳам вилоят ғалабасининг тезлашувига муносиб улуш қўшдилар.

ДЎСТЛИК ДУРДОНАСИ

Дўстлик туманида пахта тайёрлаш режаси бажарилган куни туман ҳокими Сайфиддин Исмоилов қабулхонаси гавжум, ичкарида қандайдир тадбир ўтарди. Қабулхонага кириб келган вилоят ҳокимлиги қишлоқ хўжалик бўлими мудири Маҳрам Маллаев билан туман қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси бошлиғи Абдужалил Алиқобиловлар хонадагилар билан саломлашгач, ёнимдаги бўш ўриндиқларга ўтирдилар. Маҳрам ака атрофдагилар эътиборини тортмай, деди шекилли, қўлидаги ён дафтар варағига «ишласа бўларкан-ку» деб ёздида, йўғон ундов белгиси қўйди.

Дарҳақиқат, ишласа бўларкан! Буни бу йил туман чўлқуварлари яққол кўрсатдилар. Улар нафақат пахта етиштириш ва уни йиғиб-териб олишда, балки ғаллачилик ва пиллачиликда ҳам ўзларини намоён этдилар. Давлатга 25 минг тоннадан зиёд сара дон, 56 тонна «кумуш тола» етказиб беришди.

Туман иқтисодиётининг асоси булган пахтачиликда эса бугун 50 минг тонналик баланд хирмон яратилиб турибди.

— Бунга эришиш осон бўлмагандир? — деб сўрайман туман ҳокими Сайфиддин Исмоиловдан.

— Осонми, қийинми, энди ўтди, — деди у киши. — Туманимизнинг меҳнаткаш ва тадбиркор пахтакорлари билан чексиз фахрланаман. Улар қийинчиликлардан нолишни, важ-карсонлар кўрсатишни ёмон кўришади. Шундай деҳқонларимиз борки, чўлни ўзлаштириш бошланибдики, унинг бағрида пахта етиштирадилар. Ўшаларнинг тажрибалари мактаб, республика раҳбариятининг ғамхўрликлари куч-қувват бўлиб, режани бажардик.

Дарҳақиқат, туманда тажрибали, элга таниқли пахтакорлар кўп. Улар — Зиёдулла Яхёхонов, Гадой ҳожи Шодиев, Зулайҳо Долиева, Душабой Суюнов, Жўрақул Сафаров, Элмурод Абулқосимов, Жўрахон Баҳодиров, Дилмурод Жонибеков, Жўрабой Қодиров сингари тадбиркорлар ва ишбилармонлардир. Бу уста пахтакорлар бошлиқ звено, ширкат ва фермер хўжаликлари жамоалари йил бошида республикамиз мустақиллигининг саккиз йиллиги шарафига ҳар гектар ҳосилдорлигини 4-5 центнердан ошириш ташаббусини бошлаган эдилар, ваъдаларини бажардилар.

Туманда биринчи бўлиб йиллик режани бажарган Ҳ. Исроилов номли, «Оқ олтин», «Дўстлик», «Манас», А. Қулбеков номли ва М. Дадажонов номли ижара ширкатлари уюшмалари чўлқуварлари, Акмал Маматқодиров, Фарҳод Ғайбуллаев, Анвар Юнусов, Ибодулла Таймагнов, Тоир Жўраев каби механик-ҳайдовчилар шундай ҳурматга муносибдир.

ҚЎЛЛАРИНГИЗ ДАРД КЎРМАСИН, ҲАШАРЧИЛАР!

Фориш туманидаги «Туркистон» ижара ширкатлари бирлашмасига шу туманга қарашли Мусақул Оролов номли хўжалик ишчи-хизматчилари ҳашарга келишганди. Улар ётоққа жойлашиб улгурмай, ҳовлида мусиқа янграб, ўйин-кулгу бошланиб кетди.

Вилоятдаги бошқа ҳашарчилар ҳиммати ҳам жуда баланд бўлди. Агар Шарофиддин Жабборов ёки Йўлдош Йўлбарсов дейишса, бутун вилоят аҳли «Улар алп Андижон паҳлавонлари» дейдиган бўлишди. Агар Собир Умаровми ё Баҳриддин Давуров дейишса, вилоятнинг каттаю кичиги, ҳашарчию маҳаллий аҳолиси «Булар ўз тоғларидай мағрур Бахмал баҳодирлари», дея фахрланишди.

Ҳашарчи. Тиғиз дамларнинг доимо ҳозиру нозир беминнат кўмакчилари. Мавсумнинг қизғин кунларида Бахмал, Ғаллаорол ва Фориш туманларидан 30 мингдан зиёд кўнгилли ҳашарчилар пахтакорлар ҳузурига ташриф буюрдилар. Фарғона водийси вилоятларидан куч-ғайрати вужудига сиғмай турган 15 минг нафар азаматлар келишди.

Вилоят хирмонига кун сайин эмас, соат сайин қут-барака кира бошлади. Кунлик суръат 2 фоиздан 3-4 фоизга кўтарилиб, пахтакорлар «Шу зайлда кетсак, 20 октябрда маррага етамиз» деган ишонч билан олға интилаётган пайтда кутилмаганда ёмғир ёғди. Шунда улар яна ўз-ўзларига далда беришди. «Худонинг куни-да, — дейишди. — Эрта-индин очилиб кетса, яна ғайрат отига қамчи босамиз». Кунлар очилиб, ўша қамчи босилди. Мўлжалдагидан сал кечикиб бўлса ҳам бугун жиззахликлар ўзларининг кўкўпар оппоқ карвонини оқ от миниб, манзилга етказиб келдилар.

Мирзачўл туманидаги «Пахтазор» фермер хўжаликлари уюшмасида Жиззах индустриал техникуми директори Олимжон Қозоқов билан танишиб қолдим. Уюшма пахтакорлари режадаги 4200 тонна ўрнига 5 минг тонна ҳосил етказиб беришган экан.

— Ана шу хирмонда табалаларимизнинг 1200 тонна улуши бор, — деди у. — Яхши рағбат бор жойда катта меҳнат ва оқибатда ғалаба тайин экан. Бу йил иш ҳақининг мунтазам кечиктирилмай берилиши талабаларимиз фаоллигини ошириб юборди.

Талабалар раҳбари бироз ўйланиб, ўзича нималарнидир ҳисоб-китоб қилгач, деди:

— Одилжон Аҳмедов деган талабамиз бор. Ҳар куни 130-140 килограммдан ҳосил терди. Ўтган куни ҳисобчимиз ҳисоблаб кўрса, шу йигит 40 минг сўмга яқин пул олибди. Унинг ҳамкурси Нодир Нурбеков эса 32 минг сўмдан оширибди. Бир ойда шунча даромад-а! Агар қопга солинса, бир қоп бўлади.

КУЗИНИ ҲАМ, «ЮЗ»ИНИ ҲАМ БЕРДИ

Юқорида ёзганларимни таҳририятга жўнатарканман, мавсум арафасида Зафаробод туманида ўтган кенгашда тажрибали пахтакор Тинчлик Бердибеков айтган мана бу гапларни эсладим: «Бу йил баҳор ҳам, ёз ҳам сийлади. Меҳнатимизга яраша далаларимиздаги ҳосил режани ошириб-тошириб юборгудай мўл бўлди. Энди Олло-таоло кузини ҳам бериб, йигирманчи асрни ёруғ юз билан кузатайлик!»

Илтижоси ижобат бўлди. Кузни ҳам, «юз»ни ҳам берди. Ҳатто, юздан ортиқлари хирмонни безамоқда. Пахтазорлардаги сингари ғаллазорларда ҳам ҳаёт қайнаяпти. Барча суғориладиган ердаги ғалла тўла ундирилиб, суғорилмоқда. Лалми майдонларда экиш авжида. Соҳибкору боғбонлар, сабзавоткору картошкакорлар ҳам кузнинг ҳар бир илиқ кунидан унумли фойдаланишяпти. Энди кураш — 2000 йилнинг тўкинлиги учун!

Келдиёр ЖЎРАҚУЛОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

СУРАТЛАРДА: 1. Арнасой туманидаги «Ғаллаорол» фермер хўжалиги раиси Сафар Бутлаев (ўнгда) ва моҳир пахтакор Жумабой Ризаев. 2. Пахтакор туманидаги «Нодирабегим» фермер хўжалиги раиси Холбуви Рустамова.

Муаллиф суратлари.

Исроил давлатининг Хайфа шаҳридаги Технион университети билан Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти олимлари ўртасида ўзаро ҳамкорлик тўғрисида шартнома имзоланди. Уни Технион томонидан университет президенти Амос Лапидот ва институт ректори

ҲАМКОРЛИК

Фаррух Оқназаров имзолади.

Технион Исроилнинг машҳур етти университетидан бири бўлиб, унинг ўнта факультети, жумладан, менежмент, биология, виомедицина инженери, иқтисод, гидравлика, компьютерлар инженери, озиқ-овқат маҳсулотлари инженери, ер тузиш архитектураси каби факультетлари мавжуд. Бу ўқув даргоҳида 12 мингдан кўпроқ турли миллат вакиллари билим олади.

Шартномада институтимиз олимларининг Технион илмий-тадқиқот ва ўқув жараёнлари, янги услубиятлари бўйича малака ошириши, Технион профессорларининг эса бу ерда муаммоли масалалар юзасидан маърузалар билан чиқиши режалаштирилган. Шунингдек, қишлоқ хўжалигини механизациялаш, ирригациялаш ва унинг иқтисодий йўналиши бўйича илмий-тадқиқот ишларини, пахтачилик, ғаллачилик, чорвачилик, мева-сабзавотчилик ва бошқа соҳаларда янги технологик йўналишларда ҳамкорлик лойиҳаларини амалга ошириш мўлжалланган.

(ЎзА)

ФАОЛЛИКНИНГ ТАБИИЙ ТАЛҚИНИ

САЙЛОВ

Деновнинг нафақат вилоятда, балки бутун мамлакатимизда тилдан тушмаслигини бу ғала-ғовур туман истиқоматчиларининг ижтимоий-сиёсий фаоллиги билан ҳам изоҳлаш мумкин. Чунки бу юртнинг одамлари табиатан тадбиркордир. Ўзингиз биласиз, худди қадим замонлардагидек ҳозир ҳам тадбиркор, ташаббускор, демакки, ғайратли инсонларнинг истиқомат тарзи ҳар тарафлама фаровон, маҳалласи обод бўлган. Ночор одамнинг орзу-хаёллари ҳам ўзига яраша, яъни ночоргина бўлгани сингари ўзининг, маҳалласининг маъмурчилигини таъминлашга ҳаракат қиладиган инсонлар парвозни доим баланд оладилар, тўғриғи туяни миниб узоқни кўзлайдилар.

Агар ана шу тафсилотлар ҳисобга олинадиган бўлса Ўзбекистон Олий Мажлиси ҳамда маҳаллий кенгашлар депутатлигига сайлов ўтказувчи 146-Денов сайлов округидан ўн нафардан ортиқ фуқаро номзодликка кўрсатилиши мутлақо табиий ҳолдир. Ахборотингиз учун ҳам айтиб қўяйликки, номзодлар кўрсатишга бағишланган йиғилишлар демократиянинг темир қонунлари асосида ўтди: номзодликка тавсия этилаётганлар ва уларнинг мухлислари ўз позицияларининг барқарорлигини таъминлаш учун астойдил курашдилар. Чунончи Халқ демократик партиясининг туман йиғилишида 146-Денов сайлов округидан номзод кўрсатиш шу даражада шиддатли кечдики, ҳеч ким ҳеч кимни аямади. Ва фуқароларимиз кўнглида илгарига интилиш кайфиятининг тобора гуллабяшнаганлигини табрикламоқ керак.

Туман ҳокимлиги эса республикамизда тилга тушган таниқли тележурналист Жўрақул Турсуновнинг номзодини кўрсатди. Бу танлов аслида кўпчиликнинг кўнглидаги муддао эди.

Бу йилги сайлов тартибларидаги янгилик — ташаббускор гуруҳларнинг фаоллиги жуда ажойибдир. Биласизми, биргина сайлов округида ўндан зиёд ташаббускор гуруҳ тузилди ва 7 нафар даъвогар талаб этилган миқдорда имзо тўплашга муваффақ бўлди. Улар орасида тадбиркорлик фаолияти учун бултур Президентимизнинг соврини — «Нексия» автомашинаси билан мукофотланган Гулчеҳра Ҳайдарова, фермер Одил Аҳмедов, маорифчи Мамаюсуф Сапиев, сув хўжалиги ходими Абдуназар Тўрақуловлар бор.

Округ сайлов комиссиясининг раиси Нормурод Усмонов эса жуда-а тажрибали ташкилотчи — 1994 йили ҳам айнан шу округ комиссиясига раҳбарлик қилган эди. У кишининг ўринбосари Ҳайдар Сувонов эса ўзининг ҳалоллиги билан элга танилган маорифчи. Комиссия аъзолари ҳам элнинг ҳурматига сазовор бўлган кишилардир.

Айни кунларда 37 та сайлов участкасининг ҳаммасида комиссия аъзолари, ташвиқотчилар сайлов ҳақидаги Қонун, Низом ва бошқа меъёрий ҳужжатларнинг мазмуни ва моҳиятини сайловчиларга етказишда ҳар бир имкониятдан самарали фойдаланишмоқдалар. Биласизми, ҳатто тўйларда, кўча-куйларда ҳам сайлов ҳақида гапирилмоқда ва бу ажойибдир.

Сайловчиларнинг эса фавқулодда фаоллигига мутлақо шубҳа йўқ. Шунинг учун менга овоз беринг, деган илтимослар билан муваффақиятга эришиб бўлмаслигини номзодлар аллақачон англаб етишган. Чунки, шу пайтгача, халқ ҳеч қачон янглишмаган.

Тожиддин РАЗЗОҚ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

ЖУМАНАЗАР НАЗАРГА ТУШДИ

(Боши 1-бетда)

ой ҳам бўлмаган. 350 бош сигири ичида энг гавдалиси, серсут ҳисобланган қизил эстон зотли говмишнинг егани юқмай қолди. Кундан-кунга «машқи» пастлаб бораётган жонивор икки ҳафтада қовурғалари кўриниб қолди. Шунда ёш мутахассиснинг олган билими қўл келди. Учинчи курсда домласи мих еган новвосга магнит юттирганини кўрган эди. Қўйингчи, Жуманазар ҳеч ким йўғида молга каноп ип боғлаган «зонд»ни ютқизди. Маълум бўлдики, сигир курмағур темирни ямламай ютиб юборган экан. Ундан халос бўлгандан кейин яна аввалгидай семириб кетди.

— Сен болада бир иш бор, — деди раис бу воқеадан хабар топиб. Шундай қилиб куни кеча ўқишни битириб келган веттехник Жуманазар назарга тушди.

Кўп ўтмай унга қўйчилик бригадасини бериб қўйишди. Кейинчалик сутчилик фермасини бошқарди. Чатиштирувчи зоотехник бўлди.

Юзлаб мол-қўйнинг ичида юргани билан уларнинг бирортаси ҳам ўзига тегишли эмасди. Бу замонга келиб «бизники» ва «меники» деган сўзлар пайдо бўла бошлаганди. Жуманазарнинг қонида бобосидан қолган чорвачилик иштиёқи гупуриб кетди. Туманда биринчилардан бўлиб фермерликка қўл урди.

Туман ҳокимининг 1990 йил ноябрь ойида қарори чиқди. Зангдан унга 10 гектар ер ажратиб берилди. Қорамол, қўй, уруғлик сотиб олди. Дейдиларки, ишнинг бошланиши — ярим битгани. Аммо ўша кезда фермерчиликнинг иши битиши қийин кечди. Югур-югурлар эвазига «Тадбиркорбанк»дан 80 минг сўм кредит олди. Тракторли бўлди. Унча-мунча кам-кўстларини тузатиб олди.

— Чорвадор меҳнати жуда оғир, — дейди фермернинг катта ўғли Муҳаммаджон. — Баъзан Юлдуз (аёли) иккаламиз оёғимизни кўтаришга ҳам ҳол қолмайди.

Чорвадорлик марднинг иши. Меҳнатсевар одамнинг иши. Мана бир мисол: шу йилнинг ўзида 11 тоннага яқин буғдой етиштирилди. Давлатга салкам 6 тонна дон топширишди. Режа туман фермерлари орасида биринчи бўлиб уддаланди. 4 гектар ерда силос учун экилган маккажўхори, салкам 2 гектарда беда, картошка ва бошқа экинлар етилмоқда. Ўнлаб қорамол, 2 бош от ва 15 бош қўй-қўзи ана шу ерларда кўпайтирилади.

— Кўпроқ даромад оламан десангиз, ҳамма ишни ўзингиз бажарганингиз маъқул, — дейди фермер.

— Ҳаммасини эплаб бўлмас?

— Жуда бўлади-да! Болаларни ишёқмас қилиб тарбияламаслик керак. Ҳозир 5 ўғлим шу ерда: уйлангани ҳам, бўйдоғи ҳам, ишлайдигани ҳам, ўқувчиси ҳам. Энди ўзингиз ўйлаб кўринг. Шу бешовининг ўрнига ишчи олиб ишлатсам ҳар бирига камида фалон минг сўмдан ойлик беришим керакми?.. Керак. Бу менга бир йилда ортиқча харажат, ахир. Ҳисобини билмаган ҳамёнидан айрилади, дейдилар-ку!

Булар Ж. Мирзакелдиевнинг айтганлари. Энди навбат бизнинг кўрганларимизга. Бу ерларга Ж. Мирзакелдиев қадам қўйганда «Қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куяди»ган бийдай саҳро эди. Бугун ярим боғу ярми бўстон. Эллик бош қорамолга мўлжалланган замонавий ферма, кўр тўкиб турган «МТЗ-80» трактори. Боғида битган олмаю шафтолиларнинг мазасини айтмайсизми. «Мени кес» деб бўйнини аррага буккан мирзатераклар. Ўтган йили шу тераклардан кесиб бир ўғлига иморат солди. Суронидан даштлар тўлган бир тўда товуқ... Эҳ-ҳе, санайверсангиз адо бўлмайди — бари Жуманазар Мирзакелдиевнинг мулки.

Аммо буни ёнбошлаб еб ётгани йўқ. Нима топса, ярмини элга беради. Биров фалончи тўй қиларкан деса албатта қараб турмайди. Маҳалла-кўйдаги иссиқ-совуқ маъракага кўнглидан чиққан бир нарсани кўтариб боради. Қовун-тарвуз пишиши билан қишлоқ аҳлини қовун сайлига чорлайди, буғдойнинг олдидан 5-6 хонадонга улашади. Лолахон Ҳайдарова, Ёқубжон Нурматовларнинг оиласи бундай мурувватни фермердан кўп бор кўришган. Ғовозонлик уруш қатнашчилари, ногиронлардан анчасининг номини бу рўйхатга бемалол қўшиш мумкин. Унинг сигирларидан янги соғиб олинган сут Янгиқўрғон тумани марказида сотиляпти ва 9-болалар боғчасига мунтазам етказиб берилаётир. Яна ҳар йили 4 тонна гўшт тайёрланмоқда. Айтаверсак гап кўп.

«Олтин олма дуо ол» дейдилар. Савобли ишлари учун дуо олиб назаркарда бўлган Жуманазар Мирзакелдиевнинг истиқболи, энг нурли кунлари олдинда. Эртанинг ғамини еб ишлари ҳамиша олға босаётган «Маъдали ҳожи» фермер хўжалиги куни кеча 2000 йил ҳосили учун буғдой уруғини сепди. Доимо бўлганидек, бу уруғдан ҳам яхшилик ниҳоллари униб чиқиши ва эзгулик неъматлари бунёд бўлиши турган гап.

Рустамжон УММАТОВ

Соҳиб Норов Шаҳрисабз туманидаги Парда Шербобоев номли жамоа хўжалигидаги тажрибали, ишбилармон механизатор ҳисобланади. У қарийб ўттиз беш йилдан бери шу касбни ардоқлаб, техника билан тиллашиб келмоқда.

Шунинг учун ҳам Соҳиб акани хўжаликдаги каттаю кичик ҳурмат қилади. Шу кунларда С. Норов хўжалик фермасида ишламоқда.

Суратда: С. НОРОВ.
Шавкат СУЛТОНОВ олган сурат.

ЧОРВАДОРЛАР УЧУН ШИФОХОНА

ЯХШИ ХАБАР

Элликқалъа тумани марказидан икки юз эллик чақирим олисдаги «Бухан-Мерей» ширкатлар уюшмасининг Қизилқумдаги «Чуқурқоқ» аҳоли истиқомат жойида замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган қишлоқ врачлик пункти очилди. Эндиликда қоракўлчиликка ихтисослашган мазкур уюшма чорвадорларига шу ернинг ўзида малакали тиббий хизмат кўрсатиладиган бўлди.

Шуни айтиш кераккки, кейинги вақтда туманда бешта шундай қишлоқ шифохонаси фойдаланишга топширилди.

(ЎзА)

ҲАЛОЛ ЛУҚМА ОШ БЎЛАР...

ИНТИЛИШ

Бугунги кунда республикамизда эл таниган, катта ишларни амалга ошираётган тадбиркорлар ҳақида гап кетса ўнлаб мисол келтиришимиз мумкин. Уларнинг кўпчилиги эса марказда, вилоят марказлари, кўзга кўринган шаҳарларда фаолият кўрсатишяпти. Хўш, мамлакатимиз иқтисодиётининг ўсишида, айниқса, жаҳоннинг ривожланган давлатлари билан алоқаларни мустаҳкамлашда чекка туманларда яшовчи ишбилармонларнинг ўрни қандай? Уларда ҳам хориж билан алоқалар ўрнатилганми?..

Келинг яхшиси бу саволларга жавоб тариқасида битта ибратли мисол келтирайлик.

«...Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш, мулкдорлар синфини шакллантириш қишлоқда ҳам, шаҳарда ҳам иқтисодий-сиёсий ислоҳотларнинг муваффақиятига гаров бўлиши лозим»лигини яхши англаб етган ака-ука Мирзааҳмедовлар 1991 йилда мўъжаз бир савдо дўкончa очиб иш бошлашган эди. Шундан бошлаб ака-Ҳамидулло елди югурди, Хабибулло эса ички ташвишлар билан машғул бўлди. Тез орада уларнинг хусусий дўкони нафақат Уйчи туманида, балки бутун Наманганда танилди.

Кўп ўтмай «Лола-Узор» номини олган мазкур фирма ўзига ишончли ҳамкор қидира бошлади.

— Мақсадимиз мустақиллигимиз берган имкониятлардан янада кенгроқ фойдаланиб, бозорбоп маҳсулотлар ишлаб чиқаришга ўтиш масаласини тез ҳал қилиш эди — дейди ака-ука.

Дарҳақиқат, «Қаловини топсанг қор ҳам ёнади» деганларича бор. Улар излаб-излаб имкон ҳам ва муносиб шерик ҳам топишди.

Хуллас, 1995 йил охирида Хитой Халқ Республикасида маҳаллий чорвачилик ва чой маҳсулотларини экспорти ва импорти билан шуғулланувчи «Аньхой» корпорацияси билан шартнома тузишга эришилди.

Шундай қилиб кичик бир дўкончада фаолият бошлаган фирма йирик қўшма корхонага айланди. Шу аснода улар йилига 700 тоннага етказиб арзон ва сифатли чой маҳсулотларини қадоқлашни йўлга қўйдилар. Бу катта ишнинг бошланиши эди. Ака-ука ишбилармонлар корхонани янада кенгайтириш ва уни қулайроқ жойга кўчириш ҳаракатига тушдилар. Кўп ўтмай 1996 йилда Уйчи тумани ҳокимининг қарори чиқди. Шунга кўра А. Мўминов номли жамоа хўжалиги тасарруфидаги эски омборхона янги «Ал-Жаҳон» номли Ўзбек-Хитой қўшма корхонасига олиб берилди. Кейин эса...

Атиги бир йил ичида эски бино ўрнида замонавий кўркам иморат қад ростлади. Унинг дарвозаси пештоқига «Ал-Жаҳон» дея ёзиб қўйдилар.

Орадан қарийб икки йил вақт ўтди. «Ал-Жаҳон» анчайин қаддини тиклаб олди. Унинг тармоқлари аста-секинлик билан кенгайиб ва ривожланди. Фирманинг Низом дастурига турли русумдаги машиналарга техник хизмат кўрсатишдан тортиб, аҳолига кундалик эҳтиёж молларини етказиб бериш, шунингдек, чет эл сармояларини кўпроқ олиб кириш режалари қўшилди. Қувонарлиси, кўзланган мақсадлар амалга ошди.

Ана шулар орасида «Якка тут» супермаркетсавдо мажмуи 1998 йилда ишга туширилган бўлса, «Сарбон» автокемпинги мустақиллигимизнинг 8 йиллик тўйи арафасида иш бошлади. Энг қувонарлиси ака-ука Мирзааҳмедовлардан эл-улус хурсанд.

Шунинг учун ҳам бу ердан мижоз аримайди. Зотан, «Ҳалол луқма ош бўлар» дея шунга айтсалар не ажаб.

Саййид ОЛИМ

ОШКОРАЛИК ВА ТАЛАБЧАНЛИК РУҲИДА

Яқинда Ўзбекистон агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Навоий вилоят қўмитасининг ҳисобот-сайлов конференцияси бўлиб ўтди. Ўша куни вилоят пахтакорлари 120 минг тонналик хирмон яратиб, пахта тайёрлаш шартномасини бажаргандилар. Бу энг оммавий ташкилот ҳисобланган касаба уюшмасининг вилоят анжуманига кўтаринкилик бахш этди.

Шунга қарамасдан конференцияда қилинган ҳамма яхши ишлар ва йўл қўйилган камчиликлар батафсил гапириб ўтилди. Вилоят қўмитасининг раиси Тойир Йўлдошевнинг ҳисобот маърузасида касаба уюшмаси ташкилотлари омма ғайрат-шижоатини ошириш, меҳнаткашлар манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича талайгина ишларни амалга оширганлари, жумладан 15 мингга яқин кам даромадли оилаларга корхона ҳамда ташкилотлар 60,6 миллион сўмлик, касаба уюшмалари 3,9 миллион сўмлик ёрдам кўрсатганликлари уқтирилди.

Конференцияда таъкидланганидек, вилоят агросаноат мажмуининг 255 корхона ва ташкилотига касаба уюшмаси қўмитаси билан маъмурият ўртасида жамоа шартномалари тузилган. Уларнинг бажарилиши ҳар ярим йилликда жамоаларнинг умумий йиғилишларида муҳокама қилиниб, айрим бажарилмай қолган тадбирларни амалга ошириш чоралари кўрилган. Натижада оилаларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш, уларга моддий ёрдам кўрсатиш, хотин-қизларга қўшимча имтиёзлар бериш масалаларида бир қанча ишлар амалга оширилган. Вилоятда дон ўрими, пахта ҳосилини йиғиштириш даврларида ўзаро беллашув ва мусобақалар ташкил этилиб, ғолиблар вилоят касаба уюшмаси қўмитаси томонидан қимматбаҳо совғалар, санаторий-профилакторийларга бепул йўлланмалар билан рағбатлантирилганлиги эътиборга лойиқ.

Шу билан бир қаторда айрим туман касаба уюшмаси қўмиталари бошланғич ташкилотларга нисбатан талабчанликни бўшаштириб юборганлар. Оқибатда жамоа шартномаларидаги мажбуриятлар тўлиқ бажарилмай қолиш ҳолларига йўл қўйилган.

Меҳнаткашларни соғломлаштириш мақсадида ҳисобот даврида 1693 киши сиҳатгоҳларга юборилган ва 2 минг 200 дан ортиқ кишига парҳез таомлар йўлланмаси берилган. Шу ўринда айтиб ўтиш керакки, ажратилган йўлланмалар 1000 ишловчига меъёр бўйича ажратилиши зарур бўлганидан бирмунча кам. Вилоят касаба уюшмаси қўмитасига қарашли 11 та болалар оромгоҳларида ёз мавсумида 36 мингдан ортиқ ўғил-қизнинг дам олиши ташкил этилган.

ҲИСОБОТ-САЙЛОВЛАР

Вилоятнинг кўпгина корхона, ташкилотларида, жамоа ва фермер хўжаликларида маъмурият ҳамда касаба уюшма қўмиталари томонидан меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсиз шароит яратиш борасида бир қатор ишлар қилинган. Масалан, Конимех туманидаги «Чордара» жамоа хўжалиги, Навоий туманидаги К. Раҳимов номли жамоа хўжаликларида чорвадорлар, пахткорларга хизмат кўрсатиш, дам олиш, ечинадиган хоналар, сауналар ташкил қилиниб, махсус кийим-бош, сут ва сут маҳсулотлари бериш йўлга қўйилган. Шу билан бир қаторда меҳнат хавфсизлиги масаласида қатор камчиликлар мавжуд. Баъзи корхона ва ташкилотларда бу ишлар ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Натижада уларда бахтсиз ҳодисалар сони камаймаяпти.

Ҳисобот даврида қилинган ишларга танқидий баҳо берилиб, фаоллар ва қўмита ходимлари олдига аниқ вазифалар қўйилди. Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида одамлар бандлиги тўғрисида қайғуриш, меҳнаткашлар иш ҳақларини тўғри ва ўз вақтида олишларига кўмаклашиш, ночор оилаларга ёрдамни кенгайтириш сингари масалалар билан изчил шуғулланиш касаба уюшмалари қўмиталарининг диққат марказида бўлиши зарурлиги таъкидланди. Тармоқ касаба уюшмаси Навоий туман қўмитаси раиси А. Жўраев, Нурота тумани Ф. Хўжаев номли ширкат хўжалиги бош чўпони У. Ражабов, Хатирчи тумани К. Раҳматов номли жамоа хўжалиги бошқаруви раиси А. Усмонов, Конимех тумани «Қизилкум» наслчилик хўжалиги касаба уюшма қўмитаси раиси К. Якупов, Навбаҳор тумани ҳокими ўринбосари А. Бобомуротов, Ўзбекистон Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси раиси ўринбосари В. Ибрагимовлар худди шу долзарб масалаларга алоҳида тўхталишди. Анжуманда вилоят қўмитаси ва тафтиш гуруҳининг янги таркиби, вилоят кенгаши III конференциясига, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси қурултойига вакиллар сайланди.

А. АЗИМОВ,
агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси марказий қўмитасининг ташкилий ишлар бўлими мудири.

РАҒБАТ ҚУДРАТИ

(Боши 1-бетда)

кунда амалга оширилди. Вилоят ҳокимлиги ва республика «Пахта-банк»и раҳбарларининг ташаббуси билан 15 октябрдан бошлаб Гулистон, Меҳнатобод, Сайхунобод, Сирдарё туманларида саранжомланган пахта учун ҳар куни пул бериш йўлга қўйилди. Шунингдек, агар хўжалик ёки фермер хўжалиги йиллик режани 70 фоиздан оширган бўлса, ҳар бир килограмм терилган пахта учун 10 сўмдан пул тўлашга қарор қилинди. Бундай тадбир албатта ўзининг ижобий самарасини бермоқда. Гулистон, Сайхунобод туманлари режани бажаргани ҳам фикримизнинг далилидир. Улар 6-7 йилдан бери йиллик топшириқни уддаламаган эди.

Гулистон тумани заршунослари бир неча кун илгари 29 минг тонналик хирмон яратиб, йиллик режани уддаладилар. «Пахта-банк»нинг Деҳқонобод деб номланувчи туман бўлимида ҳам иш қизғин.

— Мавсум иштирокчиларини нақд пул билан таъминлашда қийинчилик бўлмаяптими? — деб сўраймиз бошқарувчидан.

— Йўқ, — дейди Шуҳратжон Усмонов. — Бизга бу борада Марказий банкнинг вилоят бўлими ва «Пахта-банк»нинг вилоят бошқармаси ёрдам бермоқда. Нақд пул масаласида ҳеч қандай муаммо йўқ. Одамлар терилган пахта учун ҳар куни пул олишмоқда. Баъзи бир фермер хўжаликлари бошлиқлари вақтини аяшиб, ҳар 2-3 кунда пул олишгани келишади. Ҳар куни пул берила бошлангандан кейин терим суръати янада ошди.

Туман режасининг бажарилишида фермерларнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Мавжуд 310 фермернинг ҳаммаси топшириқни ортиғи билан бажарди. Уларнинг баъзилари режани 170 фоиздан ҳам оширишди. Бундайлар жумласига Амир Темур номли хўжаликдаги «Авлод», «Беш булоқ» хўжалигидаги «Истиқлол», Улуғбек номли хўжаликдаги «Зуҳра», Усмон Носир номли хўжаликдаги «Ойбек-2» фермер хўжаликларини мисол қилиб киритиш мумкин. Ҳозир уларнинг баъзиларида ҳосилдорлик 50 центнерга яқинлашиб қолди.

Гулистонлик пахтакорларнинг бундай муваффақиятга эришишида «Пахта-банк» туман бўлимининг алоҳида ҳиссаси бор. Боиси йил давомида сифатли молиявий хизмат кўрсатиб келинди. Етиштирилаётган пахта ҳосили учун йил бошидан август ойига қадар 339,3 миллион сўм аванс маблағлари берилди. Унинг 102 миллион 721 минг сўми далада ишлаётганларга меҳнат ҳақи сифатида тарқатилди.

Шунингдек, банк бўлими ўз ресурслари ҳисобидан мижозларга кредит беришни ҳам яхши йўлга қўйган. Масалан, жорий йилнинг шу даврига ча аҳолини кундалик эҳтиёж моллари билан таъминлаш мақсадида савдо ташкилотларига 27 миллион 390 минг сўм маблағ ажратилди. Бу туман аҳлини 8 хил турдаги маҳсулот билан яхши таъминланиши билан бир қаторда касса режасининг бажарилиши ва эмиссия миқдорининг камайишига ҳам ёрдам берди.

Мижозларга зарур кредит ажратилмоқда. Икки фермер хўжалигига қорамол сотиб олиш учун 5 миллион сўм, автокорхонага эҳтиёт қисмлар харид қилиб, буғдой ва пахта ташиш учун 3 миллион сўм берилди. Шунингдек, тумандаги техника таъмирлаш корхонасига янги техника сотиб олиш учун 4 миллион 600 минг сўмлик факторинг операциялари бўйича хизмат кўрсатилди.

Яқинда икки тадбиркорга 4 миллион сўм ажратилди. Уларнинг бирига нон цехига жиҳозлар сотиб олиш учун, иккинчисига чорва моллари сотиб олиш учун берилди.

Сайхунобод туманида етти йилдан бери режа бажарилмасди. Вилоят ҳокимлиги аҳволни батафсил ўрганиб чиқиб, туман раҳбарини ўзгартиришга қарор қилди. Икки йил муқаддам Боёвут туманидаги хўжаликлардан бирига бошчилик қилган тажрибали мутахассис Султонқул Раҳмонқулов туман ҳокими этиб тайинланди. Янги раҳбар ишни аҳволни батафсил ўрганишдан бошлади. Одамлар билан дилдан суҳбатлашди. Уларнинг дардига, маслаҳатларига қулоқ тутди. Йўл қўйилган хатолар, камчиликлардан тўғри хулоса чиқаришга ҳаракат қилди.

Ўтган йили барча соҳаларда астойдил меҳнат қилинди. Кўпгина тармоқларда кузда тутилган кўрсаткичлар қўлга киритилди. Лекин барибир пахтачилик бўйича режа уддаланмади. Сабаби ерларнинг мелиоратив аҳволи талабга жавоб бермас, техниканинг кўпгина қисми издан чиққан эди. Пахтакорлар асосий эътиборни ана шу камчиликларни бартараф этишга қаратишди.

— Ҳамма нарса кадрларга боғлиқ, — дейди ҳоким. Биз ишчан, тажрибали ва уддабурон кишиларни топиб, хўжалик раҳбарлигига қўймоқдамиз. Ишимиз аста-секин унганиб бормоқда. Мана, етти йилдан кейин туман пахта тайёрлаш режасини бажарди. Пахтачилик асосий даромад келтирадиган соҳа. Буни унутмаслигимиз керак. Пахтакорларимиз даладаги ҳосилни чамалаб кўриб, яна 4 минг тонна хом ашё тайёрлаш мажбуриятини олишди.

«Пахта-банк» туман бўлими бошқарувчиси Рустам Турдиев билан дала айландик. Одамларнинг қўли-қўлига тегмайди. Саранжом қилинаётган ҳар бир килограмм пахта учун 10 сўмдан тўланмоқда. Терилаётган пахтага ҳар куни ҳақ берилаяпти. Биринчи ноябргача терим мавсуми иштирокчиларига қарийб 149 миллион сўм пул тарқатилди. Умуман далаларда режадаги ҳосилнинг етиштирилишида банк туман бўлимининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Пахта учун 490,5 миллион сўмдан ортиқ аванс маблағлари берилди. Унинг қарийб 103 миллион сўми далада ишлаётганларга ойлик маош сифатида тарқатилди.

Банк бўлими мижозларга ўз маблағлари ҳисобидан кредит бериб, улар иқтисодиётини ҳам мустаҳкамлашга ёрдам бериб келмоқда. Жорий йилнинг ўтган даврида 20,1 миллион сўмлик кредит берилди. Натижада музқаймоқ, ишлаб чиқарадиган корхона, пахта заводи, автокорхона ва қурилиш ташкилоти кредит олиб, ўз имкониятини тиклади.

«Сайхунсут» хусусий корхонаси банкдан кредит олиб ўз имкониятини мустаҳкамлаб олган мижозлардан бири. Мазкур корхона 2 йил муқаддам банкдан 10,5 миллион сўм, жорий йилда эса 10 миллион сўм кредит олди. Олинган маблағ эвазига чет элдан замонавий жиҳозлар олиб келинди. Корхона замонавий, чет эл андозаларига мос қилиб қурилди. Натижада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг тури ва ҳажми кўпайди. Ўтган йили 13,5 тонна сариёғ, 400 кг қаймоқ, 38,6 тонна сметана, 17,7 тонна творог ишлаб чиқарилди. Йил 5,6 миллион сўм соф фойда билан якунланди.

«Пахта-банк» вилоят бошқармаси жамоаси ижобий ишларда ўзининг муносиб улуши борлигидан фахрланади. Пахта далаларида мўл ҳосил етиштирилишида ҳам алоҳида ҳиссаси бор. Деҳқонлар 4 миллиард 376,3 миллион сўм авансни ўз вақтида олдилар. Унинг маълум қисми ойлик маош сифатида тарқатилди. Мазкур молиявий муассаса ризқ-рўз етиштирувчиларининг ишончли ҳамкори сифатида ўз фаолиятини тобора такомиллаштириб бормоқда.

Ҳосил КАРИМОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

«Пахта-банк»нинг Уйчи тумани бўлими ходимлари ҳосил йиғим-териминининг дастлабки кунлариданоқ мавсум иштирокчиларига намунали хизмат кўрсатиб келишмоқда. Кейинги кунларда об-ҳавонинг совиши, ёғингарчиликларга қарамай банкнинг ўн тўрт нафар мутахассиси хўжаликларга чиқиб пулларнинг вақтида тарқатилишига кўмаклашмоқдалар.

СУРАТЛАРДА: 1. «Пахта-банк»нинг Уйчи туман бўлими бошқарувчиси Мирзажон Тўрахўжаев «Ғайрат» ширкат хўжалиги аъзолари билан суҳбатлашяпти. 2. Хўжалик пул тарқатувчиси Неъматжон Каримов далада теримчиларга пул тарқатяпти.

Т. МАҲКАМОВ олган суратлар.

ҲАМЖИҲАТЛИККА БАҒИШЛАНДИ

Халқаро ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш ҳозирги давримизнинг муҳим вазифаларидан биридир. Яқинда республика байналмилал марказида худди шу мавзуга бағишланган семинар йиғилиш бўлиб ўтди. Унда Тошкент Давлат Университети ректори, академик Т. Долимов, Тошкент давлат техника университети ректори Т. Миркомилов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Одил Ёқубов, «Марказий Осиё маданияти» газетаси бош муҳаррири Анвар Жўрабоев ва бошқалар қатнашдилар. Ёзувчи О. Ёқубовнинг «Марказий Осиё халқларининг тарихий, маданий ва маърифий руҳий муштараклиги» тўғрисидаги фикрлари йиғилиш қатнашчиларида катта таассурот қолдирди. Шунингдек ушбу анжуманда А. Жўрабоев, Т. Миркомиловлар ҳам ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш борасида ўз фикр мулоҳазаларини билдирдилар.

Мунажат МЎМИНОВА,
ТошДУ журналистика факультетининг талабаси

ТЎРТОВЛОН ТУГАЛ БЎЛСА...

ЁКИ ҚИЙИНЧИЛИК-ЛА ТОПИЛГАН ПУЛ ЭРТАНИ ФАРОВОН ҚИЛИШИ ХУСУСИДА

Янгийўл тумани марказига кириб борар экансиз бежирим услубда қурилган бино ва иншоотлар кўзингизга ташланади. Ҳаммаси оҳорли, янги! Барчаси тоза ва кўркам ғиштлардан бунёд этилган.

Синчков ҳар бир киши қурилишларнинг асосий хом ашёси ғиштнинг «манзили» билан қизиқа бошлайди. Барча гўзалликни силлиқ, кўримли, кўркам ғиштлар вужудга келтиргандан ҳайратга тушади. Қизиқиши чандон ортганлар уловидан тушиб бир бахия деворларини сийпалаб ҳам кўриши табиий...

Хўш, бу бунёдга келган қурилишларнинг қулай ва бетакрорлигига қай жамоанинг ҳиссаси бекиёс! Чунки биргина туманда тўрт-бешта ғишт ишлаб чиқарадиган корхона борда ахир!

— Иморатларнинг ғиштини қаранг, қалин, махсус аралашмани ҳам талаб қилган, бу ғиштларни хойнаҳой «Ғиштинвест» ишлаб чиқарган, деб қолди шеригим. «Ғиштинвест»га йўл олдик. Адашмаган эканмиз.

Корхона ҳовлисига кириш биланоқ гўё маданий муассасага дуч келасиз. Ҳаммаёқ тоза, сариштали, гўзал. Дарахт ниҳоллари узун-узун қилиб экилган. Инсон меҳнатини қадрлаш учун бир-биридан маъноли шиорлар осиғлиқ.

— Ғиштларимизнинг бозори чаққон, навбатда тураётганлар сони кундан-кунга ошиб бормоқда, — дейди «Ғиштинвест» корхонаси раҳбари Ўткиржон Маҳмудов.

Айни кунда «Ғиштинвест» корхонасининг ўзи кунига 80-90 минг ғишт тайёрламоқда. Бу албатта яхшигина кўрсаткич. Буни бир йилга кўпайтиринг-чи, кўз ўнгингизга келтиринг-а. Эҳ-ҳа, қанчадан-қанча бинолар вужудга келади.

Бу ерда катта ҳажмдаги ғишт ишлаб чиқарилади. Аммо бунинг ўзи бўлмайди. Қолаверса, бундай «оғир меҳнат талаб қиладиган» корхонага унча-мунча одам келавермайди. Келганлари ҳам бир-икки ой ўтмай жуфтакни ростлаб қолиши аниқ. Тўғриси илгарилари шундай бўлган.

Аммо «Ғиштинвест»да бўлсангиз «мени ишга олинг» деб келаётганларнинг сони кўпайиб бормоқда. Чунки бу ерда ғишт ишлаб чиқаришдек оғир иш машина ва механизмлар зиммасига юклатилган. Замонавий корхона ишчиларидан уларни ишлатишга билим ва маҳорат бўлса бўлгани. Бу ёқда даромадда барака, турли хил қулайликлар ишчилар учун муҳайё этилган.

Очиғини айтадиган бўлсак, ғишт ишлаб чиқаришнинг кўпайиши, ишчиларнинг фаровон яшаши ўз-ўзидан вужудга келмади. Бунинг тагида тиниб-тинчимас корхона бошчиси Ўткиржон Маҳмудовнинг саъй-ҳаракатлари, елиб-югуришлари ётибди. Агар бу ерда бўлсангиз заводга кирмаёқ раҳбарнинг довруғини эшитасиз. Барча корхонанинг аввалги аҳволию, ҳозирги равнақи ҳақида, унинг шу даражага эришувида Ўткиржон Маҳмудовнинг хизматларини айта бошлайди.

— Мазкур ғишт ишлаб чиқариш корхонасига раҳбар бўлиб келганимда, тўрғиси бошим гангиб қолган эди, — дейди у биз билан суҳбатда. — Аксарият ишлаб чиқарувчи воситалар вайронага айланган, мавжуд ишчи кучлари тарқаб кетган, шу боис, ғишт тайёрлаш деярли йўқ ҳисобидан атроф ҳувиллаб ётарди. Фақат шу корхонага меҳнати синган, фидойи кишиларгина қолганди.

Дастлаб бу ерга бошлиқ бўлиб келганимдан хафа бўлдим.

ЗАМОН-ИЗЛАНГАННИКИ

Бошим қотди. Қандай қилинса, корхона ҳеч бўлмаганда аввалги ҳолига қайтади? Ишни нимадан бошлаш керак? Шу ўй билан корхона фидойиларини тўплаб маслаҳат солдим.

— Кўпроқ тиним билмаслигингизга, ҳузур-ҳаловатдан кечишингизга тўғри келади. Ускуналарни тикласангиз, хом ашёни топсангиз ҳозирча бўлгани. Буёғига биз турибмиз. Меҳнатдан қочмаймиз, дейишди тўпланганлар.

Бу сўзлар менга қанот берди. Маълум бўлдики, заводда ҳақиқий фидойилар қолишган. Шу мен ва уч-тўрт мутахассис корхона келажаги ҳақида ўйлай бошладик. Турдош корхоналарда бўлдик. Уларда амалга оширилаётган ибратли ишлардан ўргандик. Заводни қайта таъмирлаш, янги ускуналар билан таъминлаш режасини туздик. Айниқса ҳокимимиз Шуҳрат Қорабоевнинг қўллаб-қувватлаши бизни янада шижоатимизни оширди. Қисқа муддатда мавжуд печлар замон руҳига мос қайта тикланди. Аввал қўл меҳнати талаб этиладиган иш жараёнлари механизациялаштирилди. Бу эса иш унумдорлигини оширишга олиб келди.

Манфаатдорликдан барака топган киши яна-яна ишлагиси келади. Оғир меҳнат қилиб кам иш ҳақи олиб юрадиганларнинг чўнтагига пул кирди. Ғишт ишлаб чиқариш ҳажми кўпайди, сифат ошди.

Барибир менга далда берган корхона фидойилари энди ишлаб чиқаришни ривожлантиришимизда асқота бошлади. Ишлаган кам бўлмаслигини исботлашди. Суръат ошди. Яна корхонага иш сўраб келувчилар кўпайди. Корхона маъмурияти эса ишлаш шароити енгиллашганлиги, яхшиланганлиги, ойлик маош ортганлиги туфайли ишловчиларга ҳалол, унумли ишлаш, сифатни ошириш, чиқитга йўл қўймаслик каби шартларни қўйиб, ишга қабул қила бошлашди.

Жамоамизда тортиб-интизом йўлга тушди. Бирор киши спиртли ичимлик ичса, меҳнат интизомини бузса ишдан кетади. Ўрнига эса доимо одам тайёр!

Шу туфайли корхонада меҳнат интизоми ҳам юксалди. Ишчилар ташаббускор, онгли кишиларга айланди. Бу билан жамоада технологик жараёнлар юқори поғонага кўтарилди. Даромад ва фойда кўпайди.

Айни кезда жамиятимиз талаби ҳам, одамлар диди ҳам ўсган. Сифатсиз маҳсулот ҳеч кимга керак эмас. Чунки бир-бири билан рақобатдаги турдош корхоналар сони ҳам ошган. Ана шундай шароитда меҳнат қилиш осон кечмайди. Юксак дид билан ишлашни талаб этади. Лекин унинг саодатига нима етсин?

Корхона жамоаси шубҳасиз саодатли кунларни бошидан кечираётир. Кунига 80 минг ғишт тайёрланмоқда. Албатта бу уч-тўрт ҳовлига сарфланадиган ғишт. Йил — ўн икки ойга солиштирсак, буни камида минг участка-ҳовлини завод жамоаси ишлаб чиқарган ғиштлар билан тикласа бўлади.

Ишлаб чиқарилган маҳсулотга эҳтиёж катта. Бироқ, кимнинг навбати қайси кунига белгиланган бўлса, ўша кунигаёқ келиб олиб кетаверишади.

Ҳозир «Ғиштинвест»да янги цех қурилиши ишлари ҳам жадал давом этмоқда. У ишга тушса яна 240 нафар одам иш билан таъминланади. Том ёпишга черепитса ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Муҳими, яқин орада бу ерда Ўзбекистонда бундай маҳсулот ишлаб чиқариш илк бор йўлга қўйилади.

Корхона ишлаб чиқаришдан келаётган фойдадан эл-юрт ободончилиги, шу атрофда яшовчилар оғирини енгил қилишга ҳам маблағ ажратаётир. Оддийгина мисол, корхона маблағ йўқлигидан харобага айланаётган болалар боғчасини оталиққа олди.

Халқимизда минг ишчига бир бошчи деган нақл бор. Ўткиржон Маҳмудов худди ана шунга астойдил амал қилади. Ҳозир айтганларимиз бир шингил, холос. Унинг ташаббуси билан «Қишлоқ ҳаёти» газетасига илғор ишчиларни бепул обуна қилишни амалга ошираётганлиги ҳам ибратлидир. Ҳа, инсондан фақат ташаббус ва ибратли ишларгина қолади.

Маъмуржон УМРЗОҚОВ,
Соҳибжон ТЎХТАМУРОДОВ

Ойнаи жаҳонда

15 — 21 Ноябрь

ДУШАНБА, 15

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.40 «Таҳлилнома».
8.40 Эстрада тароналари.
9.10 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.40 «Бир қадам...».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Оқ бўталоқ». Мультфильм.
10.25 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
10.45 Кундузги сеанс: «Тўғри сўзнинг тўқмоғи». Бадиий фильм.
12.05 «Сайловлар минбари». Ҳокимият вакиллик органларининг сайловолди платформаси.
12.20 Ўзбекистон телерадиокомпанияси халқ чолғу оркестрининг концерти.
12.50 «Ойдин келажак йўлида»
13.20 «Олтин дала». Ахборот-мусиқий кўрсатув.
14.10 «Шоҳруҳ» клуби.
14.40 «Оталар чойхонаси». Мусиқий-дам олиш дастури.
15.40 «Ўзбектелефильм» асарлари намойиши: «Алла».
16.00 «Муҳаббат дарси».
16.20 «Бу шунақа ўйин». Бадиий фильм.
17.55 Ватан тимсоллари.
18.10 «Истеъдод» Мусиқий дастур.
18.30 «Тафсилот».
18.50 «Бахтли воқеа».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Назм ва наво». Мунис лирикаси.
21.50 «Тараққиёт йўли».
22.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал 98-қисм.
23.00 «Маънавият» дастури.
23.50 «Ахборот».
00.20 «Унта негр боласи». Бадиий фильм. 1-серия.
01.20-01.25 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади: («Ким эпчил-у, ким чаққон». Мультомоша).
18.35 Жараён (сайловларда ёшларнинг иштироки).
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Сайловлар минбари». «Фидокорлар миллий демократик партияси».
19.45 «Олтин мерос».
19.50 «Ёшлар» телеканалида.
19.55 Мен овоз бераман.
20.00 Маслак ва мақсад. «Ватан тараққиёти» партияси.
20.30, 20.55, 22.30 Эълонлар.
20.30 «Ҳақиқат чегараси». Телесериал.
21.00 Қишлоқдаги тенгдошим.
21.20 Бир жуфт қўшиқ.
21.30 Дунёга йўл.
21.50 «Мен овоз бераман».
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.15 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури: 1.Миллионлар ўйини. 2.Футбол. Ҳафтанинг энг яхши учрашуви.
01.00 «TV-саёҳат».
01.10 «Хайрли тун!»

ТВ IV

13.55 Кўрсатувлар тартиби.
14.00 «Сайловлар минбари». Ҳокимият вакиллик органларининг сайловолди платформаси.
14.15-16.10 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
16.10 «CHH. Жаҳон янгиликлари» (инглиз тилида).
16.40 «Тенгдошлар».
17.00 «Давлат реформаси». Видеофильм.
17.40 «Мультчархпалак».

РДТ

17.55 «Комиссар Рекс». Телесериал премьераси (Австрия-Германия)

* * *

18.50 «Уорлднет» янгиликлари.
19.00 «Ит уяси». Телесериал.
19.25 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
19.35 «Дил изҳори».

РЖТ

19.40 «Лули». Сериал. 4-серия.
20.45 «ТВ 4-да Немис тулкини».
21.00 «Время».
21.40 «Маҳфий ҳужжатлар» (X-files)
23.25 «Дил изҳори».
23.30 «Вести».
24.00 Кинематограф: «Қароқчилар». Бадиий фильм.
01.45 «Ахборот» (рус тилида)
02.10 «Тунингиз осуда бўлсин!»

СЕШАНБА, 16

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.45 «Сўз сеҳри». Мусиқий дастур.
9.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 98-қисм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 Янги алифбони ўрганамиз.
10.30 «Ха, ха, ха». Ҳазил, хажв, хангома.
10.50 Кундузги сеанс: «Жонли камалак». Бадиий фильм.
11.55 Ватан тимсоллари.
12.05 «Санъат олами».
12.25 «Оила». Тележурнал.
12.55 «Маънавият» дастури.
13.40 «Истиқлол нашидаси». Мусиқий дастур.
14.10 «Баркамол авлод орзуси».
14.35 «Кувноқ стартлар» Телемусобақа.
15.15 «Шийпондаги учрашув».
16.00 Маърифатнома. «Дин ва демократия».
16.30 «24-25» қайтмаяпти». Бадиий фильм.
17.55 Ватан тимсоллари.
18.10 Болалар учун «Севимли созим».
18.30 «Олам ва одам».
18.40 «Ҳунарманд». Тележурнал
19.00 «Калкон».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Зие».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Сайловчи минбари».
21.25 «Дунё гавҳарисан азим Самарқанд». Мусиқий дастур.
22.15 «Жиловланмаган Африка». Телесериал премьераси.
23.05 «Ўзгинг ҳамжиҳат қил!». Экранда — Тошкент вилояти.
23.30 «Ахборот».
00.10 «Унта негр боласи». Бадиий фильм. 2-серия.
01.15-01.20 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 98-қисм.
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Сайловлар минбари». «Халқ демократик партияси».
19.45 Ғазал соғинчи.
20.00 Маслак ва мақсад. Мустақил номзодларни қўллаб қувватлаш маркази.
20.30, 20.55, 22.30 Эълонлар.
20.30 «Ҳақиқат чегараси». Телесериал.
21.00 «Мен овоз бераман».
21.05 «Ёшлар овози».
21.20 Мусиқий лаҳзалар.
21.30 «Марду-майдон».
21.50 «Сарвиноз».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.15 «Мунисам».
23.35 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури.
00.35 «Янги тонг».

ЎзТВ IV

РЖТ 7.30-9.00
15.05-16.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
16.05 Кўрсатувлар тартиби.
16.10 «Сайловлар ва биз». Ҳокимият вакиллик органлари.
16.40 «Тотли оғу». Телесериал.
17.40 «Мультчархпалак».

РДТ

17.55 «Комиссар Рекс». Телесериал.
18.50 «Дил изҳори».

РЖТ

18.55 «Сени излайман».
19.40 «Лули». Сериал. 5-серия.
20.45 «Спорт-клуб».
21.00 «Время».
21.50 «Ит уяси». Телесериал.
22.15 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.25 «Дил изҳори».
22.30 «Вести».
23.00 Кинематограф: «Коломбо. Тасвирга тушган ўлим». Бадиий фильм.
00.30 «Ахборот» (рус тилида).
00.55 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЧОРШАНБА, 17

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.45 «Кўнгил тароналари». Мусиқий дастур.
9.10 «Хомхаёл». Мультфильм.
9.20 «Меҳригиё».
9.40 «Озод юрт одамлари».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Мактублар — кабутарлар»
10.35 Кундузги сеанс: «Чегим хангомалари». Бадиий фильм.
11.55 Ватан тимсоллари.
12.05 «Сайловчи минбари».
12.25 Ўзбек қўшиқларидан концерт.
12.55 Дзюдо бўйича хотира турнири.
13.10 «Жиловланмаган Африка». Телесериал.
14.10 «Остонаси тиллодан» Адабий кўрсатув.
14.40 Болалар учун «Санъат гунчалари».
15.00 «Фан — тараққиёт негизи».
15.20 «Ўзбектелефильм» асарлари намойиши: «Бахтиёр Холхўжаев куйлайди».
15.40 «Талаб ва таклиф».
16.00 «Жаҳон спорти».
16.15 «Тихомиров фожиаси». Бадиий фильм.
17.45 «Аел борки, олам мунаввар». Публицистик кўрсатув.
18.10 «Умид учқунлари». Тележурнал.
18.30 «Юрт ҳавоси — тан давоси»
18.45 «Мулоқот». Адабий кўрсатув.
19.05 «Фермер». Тележурнал
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 21.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Таълим-тарбия миллий дастури амалда».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Сайловлар ва биз».
21.25 «Санъатга бахшида умр». Ориф Алимахсумов.
22.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».

«Тунги ҳамроҳ»

22.20 «XXI аср талабалари».
23.20 «Кулгу-терапия».
24.00 «Ахборот».
00.30 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 99-қисм.
01.20-01.25 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Бугуннинг боласи»).
18.25 «Раклар қанотида».
18.45 «Сифат ҳақида суҳбат».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Сайловлар минбари». «Миллий тикланиш» демократик партияси.
19.45 Мусиқий лаҳзалар.
19.50 «Ёшлар» телеканалида.
19.55 «Мен овоз бераман».
20.00 Маслак ва мақсад. «Ҳокимият вакиллик органлари».
20.30 «Спорт-лотто».
20.40 «Лаззат».
21.00, 22.30 Эълонлар.
21.05 «Ракурс».
21.25 «Эркин фикр».
21.45 «Ёшлар» телеканалида.
21.50 «Мен овоз бераман».
21.55 «Каталог».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.15 Мусиқий лаҳзалар.
23.20 «Мен овоз бераман».
23.40 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури. Интерфутбол.
01.10 «Хит-коллекция».
01.30 «Хайрли тун!»

ЎзТВ IV

РЖТ 7.30-9.00
15.05-16.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
16.05 Кўрсатувлар тартиби.
16.10 «Сайловлар ва биз». «Адолат» социал-демократик партияси.
16.40 «Тотли оғу». Телесериал.
17.40 «Мультчархпалак».

РДТ

17.55 «Комиссар Рекс». Телесериал.

18.50 «Дил изҳори».

РЖТ

18.55 «Инсон ва қонун».
19.40 «Лули». Сериал. 6-серия.
20.45 «Сизнинг адвокатингиз».

21.00 «Время».

* * *

21.50 «Ит уяси». Телесериал.
22.15 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.25 «Дил изҳори».
22.30 «Вести».
23.00 «Океан ортига саёҳат. Япония».
23.15 «Бевафолар». Бадиий фильм.
00.50 «Ахборот» (рус тилида).
01.15 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ПАЙШАНБА, 18

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.45 «Аел қалби наволари». Мусиқий дастур.
9.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 99-қисм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар
10.05 Япон тили.
10.25 Кундузги сеанс: «У замонлар ўтиб кетди». Бадиий фильм.
11.40 «Бола бошидан».
12.05 «Сайловлар ва биз».
12.25 Болалар учун «Санъат ғунчалари».
12.45 «Меҳр қолур».
13.00 «XXI аср талабалари».
14.10 «Инсон ва замин». Тележурнал.
14.30 «Адолат мезони».
14.50 «Бу олам саҳнида». Мусиқий дастур.
15.20 Миллий спорт турлари ва халқ ўйинлари бўйича «Тўмарис» республика аеллар фестивали.
15.40 «Заковат сарчашмаси».
16.00 «Кучатлар». Бадиий фильм.
17.30 «Шодонлигим-шодлигим». Озода Назарова.
17.55 Ватан тимсоллари.
18.10 Болалар учун «Бир сиқим тупроқ».
18.25 «Таянч нуқтаси».
18.40 «Ажаб саодат эрур» Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.00 «Ҳидоят сари».
19.25, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Акс-садо».
21.35 «Ватандин яхши ёр ўлмас». Мусиқий дастур.
22.10 «Жиловланмаган Африка». Телесериал премьераси.
23.00 «Битик».
23.20 «Сомон йўли».
23.50 «Ахборот».
00.20 «Хевсур қиссаси». Бадиий фильм.
01.45-01.50 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 99-қисм.
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Сайловлар минбари». Ҳокимият вакиллик органлари сайловолди платформаси.
19.45 «Мезон».
20.00 Маслак ва мақсад. «Адолат» социал-демократик партияси.
20.30, 21.00, 22.30 Эълонлар.
20.30 «Ҳақиқат чегараси». Телесериал.
21.00 Мусиқий лаҳзалар.
21.10 «Бегойим».
21.30 «Қалбим ардоғи». Мусиқий дастур.
21.35 Марказий сайлов комиссияси хабарлари.
21.50 «Ёшлар» телеканалида.
21.55 Мусиқий лаҳзалар.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.15 «Мен овоз бераман».
23.20 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури: 1.Интерфутбол. 2.Спорт кўтъаси.
01.20 «Хайрли тун!»

ЎзТВ IV

РЖТ 7.30-9.00
15.05-16.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
16.05 Кўрсатувлар тартиби.
16.10 «Сайловлар ва биз». Фидокорлар миллий демократик партияси.
16.40 «Тотли оғу». Телесериал.
17.40 «Мультчархпалак».

РДТ

17.55 «Комиссар Рекс». Телесериал.
18.50 «Дил изҳори».
18.55 «Ит уяси». Телесериал.
19.20 «Дипкурьер».

РЖТ

19.40 «Будулайнинг қайтиши». Сериал. 1-серия.
20.45 СНН-шоу.
21.00 «Время».
21.50 «Қалбим юлдузи». Телесериал.
22.35 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.45 «Кино сайёраси».
23.00 «Вести».
23.30 Кинематограф. «Тириклайин кўлга олинсин». Бадиий фильм.
01.15 «Ахборот» (рус тилида).
01.40 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЖУМА, 19

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.45 «Мусиқа билан сирлашиб». Мусиқий дастур.
9.15 «Камолот сари».
9.35 «Ўзбектелефильм» асарлари намойиши: «Миниатюра-ранг тасвирчи». «Унутилган ўйинлар».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 Немис тили
10.35 Кундузги сеанс: «Оролчадаги саргузаштлар». Бадиий фильм.
11.40 «Оламни асранг».
12.05 «Жавоҳирлар хазинаси». Адабий кўрсатув.
12.35 «Кўзгу». Тележурнал.
13.05 Ватан тимсоллари.
13.10 «Жиловланмаган Африка». Телесериал.
14.10 «Сомон йўли».
14.30 «Шарқ тароналари».
14.50 «Умид» — сафарда. Учрашув».
15.15 «Теран томирлар».
16.15 «Милоддан илгари». Адабий кўрсатув.
16.35 «Кора ўқ». Бадиий фильм.
17.35 «Бешбармоқ». Тележурнал.
18.10 «Туртинчи ҳокимият».
18.30 «Чемпион билан учрашув».
18.50 «Ислоҳот ва масъулият».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Рақибингиз — гроссмейстер».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Муҳаббат соғинчи». Мусиқий дастур.
21.40 «Баркамол авлод орзуси».
22.05 «Жиловланмаган Африка». Телесериал премьераси.
23.00 «Ахборот».
23.30 Волейбол бўйича Ўзбекистон кубоги.
24.00 «Зўр ўтирибмиз» Бадиий фильм.
01.15-01.20 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Эркатой». Мультомоша).
18.30 «Талабалар шаҳарчаси».
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Сайловлар минбари». Ҳокимият вакиллик органлари сайловолди платформаси.
19.45 «Аср кайфияти».
20.00 «Маслак ва мақсад». Фидокорлар миллий демократик партияси.
20.30, 21.00, 23.55 Эълонлар.
20.35 «Ҳақиқат чегараси». Телесериал.
21.00 «Қизим сенга айтаман».
21.15 «Автосалтанат».
21.30 Асқар мактублари.
21.50 Мен овоз бераман.
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 Наволарда аён этсам.
23.00 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури. «Ринг қироллари».
23.50 Синема.
01.10 «Мунаввар тонг истаб».

ЎзТВ IV

РЖТ 7.30-9.00
15.05-16.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
16.05 Кўрсатувлар тартиби.
16.10 «Сайловлар ва биз». Халқ демократик партияси.
16.40 «Тотли оғу». Телесериал.
17.40 «Мультчархпалак».
17.55 «Комиссар Рекс». Телесериал.
18.50 «Бу ажиб дунё».
19.00 «Дил изҳори».
19.15 «Ит уяси». Телесериал.

РЖТ

19.40 «Мўъжизалар майдони».
20.45 «Дурдаршан».
21.00 Время.
21.50 «Қалбим юлдузи». Телесериал.
22.35 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.45 «Сайлов-99».
22.55 «Дил изҳори».
23.00 «Вести».
23.30 Кинематограф: «Манхеттен». Бадиий фильм.
01.00 «Ахборот» (рус тилида)
01.25 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ШАНБА, 20

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом Ўзбекистон!».
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.50 «Мусиқа бўстони». Теле-альманах.
9.15 «Ҳидоят сари»
9.40 «Зийнат».

«Умид» намойиш этади:

10.00 «Орзулар қанотида»
10.25 «Шу Ватанга бордур менинг керагим».
10.45 «Қалб сайёраси»
11.10 «Ўзбектелефильм» асарлари намойиши: «Учрашув»
12.15 «Акс-садо».
12.45 «Ўзбек спортининг нуфузи»
13.00 «Жиловланмаган Африка». Телесериал.
13.50 «Муз - ринг» Телешоу.
14.20 «Сайқал»
14.40 А.Навоий. «Искандар». Аброр Ҳидоятов номидаги Ўзбек Давлат драма театрининг спектакли.
16.00 «Нурли келажак».
16.20 «Маҳорат»
16.40 «Энг жозибали, энг латофатли қиз». Бадиий фильм
18.00 Болалар учун «Кувноқ дақиқалар»
18.20 «Фламинго». Кинокўрсатув.
18.40 «Шарқнинг машҳур аеллари».
19.00 «Иқтисод ва биз».
19.25, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.30 «Ахборот».
21.05 «Қишлоқ ҳаёти».
21.30 «Изҳор». Мусиқий дастур.

Спорт дастури:

22.15 «Интерспорт»
22.30 Волейбол бўйича Ўзбекистон кубоги.
23.00 «Халқнинг кўнгли»
23.25 «Ахборот».

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури

23.55 «Мусиқий саёҳат».
00.15 «Рэчел Хардкайстя». Бадиий фильм.
01.50-01.55 Ватан тимсоллари

ЎзТВ II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
9.50 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 98-қисм.
10.40 «Ёшлар» телеканалида.
10.45 Дилбарим.
11.10 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
11.30 Қишлоқдаги тенгдошим.
11.50 Ракурс.
12.10 Кутилмаган меҳмон.
12.30 Бир жуфт қўшиқ.
12.40 «Мен овоз бераман».
12.45 «Рамаяна». Телесериал.
13.20 Мусиқий лаҳзалар.
13.30 «Раклар қанотида».
13.50 «Спорт қитъаси».
14.50 «Сир».
15.10 Шу куннинг мавзуси.
15.20 «Ёш Индиана Жонс ҳаётидан». Телесериал.
16.05 «Ёшлар» телеканалида.
16.10 Синема.
17.40 Хит-коллекция.
18.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Бўш ўтирма», Мультомоша).
18.35 Ёшлар куйлайди.
18.50 «Мен овоз бераман».
18.55 «Ёшлар» телеканалида.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Сайловлар минбари». Ҳокимият вакиллик органларининг сайловолди платформаси.
19.45 Бизнес-академия.
20.00 Маслак ва мақсад. Халқ демократик партияси.
20.30, 21.10, 23.20 Эълонлар.
20.35 «Рамаяна». Телесериал.
21.15 «Ер ишқи». Мусиқий дастур.
21.30 Мен овоз бераман.
21.35 Хайрат.
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 Мусиқий глобус.
22.50 «Кўнгил-кўнгилга пайванд».
23.20 Синема.
01.20 «Хайрли тун!»

ЎзТВ IV

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Болалар олами».
9.15 «Кино сайёраси»
9.35 «Икки рояль».
10.20 «Дурдаршан».
10.35 «Спорт-клуб».
10.50 «ТВ-4да Немис тулкини».
11.05 «Биргаликда куйлаймиз».
11.50-12.20 Ўзбекистон телерадиокомпанияси камер оркестрининг концерти.
18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Бинафша».
18.25 «Бу ажиб дунё».
18.40 «С.Н.Н.Янгиликлари».
19.00 «Дил изҳори».

РЖТ

19.15 «Автомобилдан сақланинг». Кинокомедия.
21.00 «Время».
22.00 Кинематограф: «Шоушенкодан қочиш». Бадиий фильм.
00.15 Клипомет.
01.45 «Ахборот» (рус тилида)
02.10 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЯКШАНБА, 21

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур
9.00 «Сирли созлар маскани». Мусиқий дастур.
9.25 «Ўзбектелефильм» асарлари намойиши: «Туй либослари».
9.45 «Гаройибот».

«Умид» намойиш этади:

10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Табассум кўчаларида»
11.30 «Шоҳруҳ» клуби.
12.00 «Бўстон». Тележурнал.
12.30 «Мозийдан бир мўъжиза».
12.45 «Келин-куёв». Телешоу.
13.40 «Нигоҳ». Бадиий-публицистик кўрсатув.
14.00 «Муштарак оҳанглар». Мусиқий дастур.
14.25 Кундузги сеанс: «Ҳамроз». Бадиий фильм. 1-серия
16.00 «Ёзувчи ва замон».
16.20 «Ҳамроз». Бадиий фильм. 2-серия.
17.35 Ватан тимсоллари.
17.40 «Шалпангқулоқ». Мультфильм.
17.50 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
18.10 «Қишлоқ ҳақида ўйлар»
18.30 Ёш ижрочилар концерти.
18.55 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 20.00, 20.25, 21.10 Эълонлар.
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида).
20.05 «Уйғоқ кунлар». Кинокўрсатув.
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 «Сархисоб». Бадиий-публицистик кўрсатув.
22.00 Телевизион миниатюралар театри.
22.35 «Қўшиқ-ла ҳаёт гўзал». Мусиқий дастур.
23.10 Волейбол бўйича Ўзбекистон кубоги.
23.40 ТВ-1 намойиш этади. Телеанонс.

«Аср мўъжизаси»

23.55 Кино янгиликлари.
00.10 «Жаҳон киноси юлдузлари».
00.30 «Ўйинчилар» Бадиий фильм.
02.20-02.25 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 Якшанбада яхши дам.
9.15 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
10.05 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 99-қисм.
10.55 «Ёшлар» телеканалида.
11.00 «Бегойим».
11.25 Эколаш. Энг даҳшат ўнталик.
11.40 «Мезон».
11.55 Мусиқий лаҳзалар.
12.00 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури. «Ринг қироллари».
13.00 Лаззат.
13.20 «Рамаяна». Телесериал.
13.55 «Марду-майдон».
14.15 Танишинг: Иқбол Солиев.
14.30 «Эркин фикр».
14.50 «Цирк, цирк, цирк...»
15.10 «Худуд».
15.40 Ёшлар овози.
16.00 Сифат ҳақида суҳбат.
16.15 «Компьютер-Осиё».
16.25 Синема.
17.50 «Наволарда аён этсам». Мусиқий кўрсатув.
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Уй вазифаси», мультомоша).
18.40 «Рамаяна».
19.15 «Спорт ҳафтаномаси».
19.30 «Сайловлар минбари». Ҳокимият вакиллик органларининг сайловолди платформаси.
19.45 «Сурур». Мусиқий дастур.
20.00 Маслак ва мақсад. «Халқ демократик партияси».
20.30, 22.00, 23.10 Эълонлар.
20.30 «Синфдош».
20.50 «Ёшлар» телеканалида.
20.55 «Каталог».
21.00 «Давр». Ҳафта ичида.
21.40 «Якшанбада кўришгунча».
22.00 Маслаҳат.
22.40 «Олам футболи».
23.00 «Компьтер-Осиё».
23.10 Синема.
00.50 «Хайрли тун!»

ЎзТВ IV

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
10.45 «Парле ву франсэ?»
11.10 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
11.20 «Фан-тайм». (Болалар учун инглиз тили).
11.30-12.15 «Дўстлик» видеоканали. «Дидар», «Айчурек».
18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Тенгдошлар».
18.25 «Кинопрофи».

РЖТ

18.45 Кувноқ воқеалар «Аралаш хажвий киножурналида.
19.10 Якшанба премьераси: «Заволи кетмас». Кинокомедия.
21.00 «Дил изҳори».
21.10 «Британия кундалиги».
21.25 «Интернет хулдузи».
21.40 «Мюзик-холл».
22.00 «Бу ажиб дунё».
22.15 Якшанба кинозали: «Карта, пул ва жаҳл тиглари».
23.55 «Таҳлилнома» (рус тилида)
00.25 «Тунингиз осуда бўлсин!»

«БУЛБУЛДАН ҲАМ ЯХШИСАН»

(Боши 1-бетда)

39 кун қайғу ёмғирини ёғдирган экан. Бу бир ривоят. Аслини олганда одам боласи қайғу ва етишмовчиликлар билан тирик. «Қувонч қалбни ўлдиради», дейилади Ҳадисда. Қайғу эса пинҳоний қалб жавҳарини очади. Кучига-куч қўшади. Қувонч ва бахтни куйлашдан нарига ўтмаган кўп шўро шоирлари буни тушуниб етмадилар.

— Мен азоб ва етишмовчиликлар билан улғайганман. Онадан жуда эрта етим қолдим, — деб эслайдилар Умарқул бобо. — Отам ҳам ноҳақ туҳматга учраб Каттақўрғон турмасига қамалгач, кўп вақт ўтмай оламдан ўтди.

Шоир хотиралари бир дунё... Уларни тинглаб, бу одамнинг кўрганлари дард, эшитганлари қайғу экан, деб ўйлаб қоласан киши. Ҳа, бу инсонни дард, армон худди ўз фарзандидек эркалаб улғайтирди. Улғайгач ҳам армонлар уни тарк этмади. Ўғли, якка-ягона фарзанди, шоир Амирқул Пўлкандан жуда эрта айрилди. Набираларини суюб-эркалаб, ота ўрнида ота бўлиб катта қилди, ижодини тарк этмади. Бугун шу инсон 74 ёшга тўлибди...

Кузнинг фусункор бир оқшоми... Узоқ Тошкентдан йўлга чиқиб, Хатирчи туманидаги шоир яшайдиган Чиғатой қишлоғига кириб келганимда қош қорайиб, бу беназир гўшага қоронғулик пардалари ёйила бошлаган эди. Умарқул бобо мени қучоқ очиб кутиб олдилар.

Чоғроққина хонада бобо кампирлари Зулфия эна билан бирга турадилар. Кўз қарашлари ўша-ўша маъсум ва беғубор. Кексалик бироз шоирнинг қаддини букиб қўйган, бироқ унинг руҳи тетик. Атрофимизда парвона бўлаётган Зулфия момомиз гапдонликда шоир furbободан қолишмайди.

Сўз бахшилар, Пўлкан шоир ва унинг ижодининг Умарқул бобога таъсири ҳақида кетарди. Шоир бобомиз жўшиб сўз айтдилар. Суҳбатимиз ўз-ўзидан қовушиб кетарди.

— Бу юртда бахшилар кўп ўтган, — деб сўз бошлади бобо, — Лекин тўрттасининг номи бор фақат. Чунки тўртови ҳозиржавоб бахшилар эди. Масалан, Фозил Йўлдош — булунғурлик, Ислом ота Назар ўғли — Нарпайдан, Эргаш Жуманбулбул ўғли — Нуротадан, Пўлкан шоир — Хатирчидан. Бахшилар яна кўп ўтган. Уларнинг номини айтиб бер десангиз айтиб бераверaман. Лекин кўпларида ҳозиржавоблик йўқ.

Бизда бахшиларнинг кўрик-танловлари бўлиб турарди. Ана шундай кўрик-танловларнинг аксариятида қатнашиш менга ҳам насиб этган. Мен ҳозиржавобликда Қодир бахшига қойил қолганман. Тошкентга ўша бахшилар танловига иккимиз ҳам борган эдик. Узоқдан мени кўрган Қодир бахши бир гуруҳ бахшилар ичидан дўмбирасини баланд кўтариб, ўзи томонга ишора қилди. Шунда Қодир бахшини бир қитиқлаб кўрай деб, унга яқинлашиб шундай дедим:

Соз қопқоғин қоққансан,
Куйлаб элга ёққансан.
Аму бўлиб Сир бўлиб,
Тўлқин уриб оққансан
Ўзинг Қодир бахшисан,
Булбулдан ҳам яхшисан.

У ҳам менга ҳозиржавоблик билан шундай деб жавоб қилди:

Худо берган Пўлкансан,
Созинг билан улкансан
Юзинг сал-пал тиришган
Куйинг билан кўркамсан.

Мен Умарқул бобонинг сўзини бўлиб, сўрадим:

— Энди Пўлкан шоир ҳақида гаплашайлик. Отангиз ёшлигингизда вафот этиб кетган эканлар. У кишини қандай хотирлайсиз?

— Отам тарбиясида 14 ёшгача бўлдим. Қаерга борса мени қўйнига солиб, устидан белбоғини боғлаб оларди. Мен кичкина эдим, чопон ичида кетаверардим. Борардим, ёткизиб қўярди. Буларни эс-эс биламан. Айт деса — айтаверардим. Мен орқасида ухлаб қолардим достонларини эшитиб. Илгари санъаткорлар йўқ эди. Жуда катта бойлар тўй қилса, уч кун эркакларга, уч кун аёлларга тўй берар эди. Менинг отам уч кунлаб ҳам битта достонни айтиб тамомлай олмасди.

Умарқул бобо ўз падари бузрукворлари Пўлкан бахшини ҳурмат ва эҳтиром билан эслайдилар. Уч ойлик мурғак гўдаклик пайтида онадан етим қолган фарзандини опичлаб тўйларга бориш, достон айтиш сулола боши Пўлкан шоирга осон бўлмагандир. Қизиғи шундаки, сулоланинг ҳар бир аъзоси тақдири бир-бирига ўхшаш. Умарқул бобо Пўлкан бахшидан қолган ягона ёдгорлик. Амирқул Пўлкан ҳам Умарқул бобонинг ягона фарзанди эди. Раҳматли Амирқул акадан ҳам ёлғиз ўғил фарзанд — Мақсуд ёдгор бўлиб қолди...

Умарқул бобо бу ҳақда менга бир ғаройиб ривоятни сўзлаб бердилар. Айтишларича, Пўлкан бобо (у кишининг асл исми Муҳаммадқул, оталарининг номлари Жонмурод), отадан жуда эрта етим қолган. Оталари вафот этгач, Муҳаммадқул мажбур бўлиб Бўрибой деган бир бадавлат кишининг чўпони бўлиб, қўйларини боқиб юрган. Бир куни нима бўлди-ю, у чарчаб қўйларни ухлатгач, ўзи бир соя жойда уйқуга кетади. Бир пайт уни бир нуроний отахон туртиб уйғотиб, «Қатағон қишлоғи яқинми?», деб сўрайди. Аслида қишлоқ шундоққина қирнинг устидан кўриниб турган экан. Чўпон «Ҳув, ана» деб кўрсатади. Шунда ҳалиги бобой «Ўғлим, сувинг борми?» деб сўрайди. Муҳаммадқул сув узатади. Бобо ундан хурсанд бўлиб, «Ўғлим танглайингга берайинми ёки манглайингга берайинми?» — дейди. Ёш бола-да, аввалига нима дейишини билмайди, кейин «Танглайимга беринг? дейди. Ҳалиги нуроний отахон «Йўқса, кўзларингни юмиб, оғзингни очгин», дейди. Айтганини қиладилар. Шунда ул зот боланинг оғзига «туф» дебди-да, қўлларига дўмбра тутқазиб ғойиб бўлибди. Кейин билса нуроний отахон Ҳизр бува экан.

Бу бир ривоят... Ҳизр назар қилганлиги учунми Пўлкан шоир сулоласи довруғ қозонди. Унинг ҳар бир вакили ўз сўзи ва сози, чечанлиги, топқирлиги, мард ва тантилиги билан халқ ичида танилди.

* * *

Умарқул Пўлкан ўғли табиатдан одамшаванда, очиқдил, табассумга мойил киши, дедик. Рост. Булар шоирнинг гап-сўзларидан, аҳвол-руҳиятидан, юриш-туришидан кўриниб туради.

Улуғбек ЖУМАЕВ,
Юсуф РАСУЛ

Биринчи қор. Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

ТИЛГА ЭЪТИБОР...

АНЖУМАН

Яқинда Фан ва техника давлат қўмитаси, Давлат илмий-техника ахборот фонди, Республика илмий-техника кутубхонаси, Ёш олимлар миллий жамиятлари биргаликда «Тилга эътибор — элга эътибор» мавзусида давра суҳбатини ўтказди.

Суҳбат иштирокчилари «Давлат тили тўғрисида»ги қонун қабул қилинганидан буёнги ўзгаришлар, она тилимизга бўлган эътиборни янада кучайтириш тадбирлари ҳақида фикр-мулоҳаза алмашдилар.

Ёш олимлар миллий жамияти раиси ўринбосари К. Калонов «Давлат тили тўғрисида»ги қонун амалда қандай бажарилаётганлиги, тилимизнинг бошқа миллат вакиллари томонидан қандай ўрганилаётганлигига тўхталди. Тил ўрганишни жонлантириш йўллари, бу борадаги муаммо ва камчиликлар ҳақидаги мулоҳазаларини ўртага ташлади. Шунингдек, ўзбек тилини ўргатиш услубиятини такомиллаштириш зарурлиги таъкидланди. Бунга жамоатчилик эътиборини қаратиш мақсадида телевидение хизматидан фойдаланиш таклифи эса мақсадга мувофиқ бўлди.

Дилшод САФАРОВ

НОК

ТАБИАТ ШИФОХОНАСИ

Шуни айтиш керакки, ҳали етилиб пишмаган нок меваси таркибида 3 фоизга қадар сорбит бўлиб, у пишиш жараёнида глюкоза ва сахарозага айланади.

Нокнинг шифобахшлиги қадимдан маълум бўлиб, унинг ёрдамида бир қатор касалликлар даволанган. Абу Али ибн Сино нокни истеъмол этишни меъда мушакларини мустаҳкамлаш, мева ва унинг қоқисини яра ҳамда жароҳатларга боғлашни тавсия этган. Кўзиқоринлар билан заҳарланган кишига нок кулидан истеъмол қилиш лозимлиги ҳақида маълумот берган.

Халқ медицинасида нок қоқиларининг қайнатмаси чанқоқни, йўтални, дизентерияни қолдириш учун ишлатилади.

Нок шарбати ва ундан тайёрланган қайнатма сийдик йўли»даги тошларни ҳайдовчи восита сифатида ҳам тавсия қилинади. Нок кўрғошин ҳамда симобдан заҳарланган кишиларни зарарсизлантириш хусусиятига ҳам эга.

Нок меваси озиқ-овқат ва консерва саноатида кенг кўламда ишлатилади.

(«Шифобахш неъматлар» китобидан).

УЛОҚ ҒОЛИБИ «ТИКО» МИНАДИ

КЎПКАРИ БЎЙИЧА ХАЛҚАРО ТУРНИР

Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, Навоий вилояти ҳокимлиги ҳамда республика от спорти федерацияси ўзаро ҳамкорликда 17-20 ноябрь кунлари Навоий вилояти, Навоий туманидаги «Исломобод» марказида ўтказадиган миллий спорт тури «Кўпкари — улоқ» бўйича халқаро турнирда Туркманистон, Тожикистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Озарбайжон чавандозлари, Ўзбекистоннинг эса иккита терма жамоаси иштирок этиши кутилмоқда.

Ўзбекистон терма жамоасининг таркиби республикамизнинг ҳар бир вилоятидан 2 нафардан энг сара чавандоз-полвонларидан тузилган.

Куни кеча Навоий вилоятида ташкилий қўмита аъзолари йиғилиш ўтказди. Қилинаётган ишлар юзасидан Навоий тумани ҳокими муовини ахборот берди.

— Мазкур турнирни ўтказишдан асосий мақсад ушбу миллий ўйинимизни халқаро даражага кўтариб, бутун дунёга танитишдир, — деди ташкилотчилардан бири Равшан Саъдуллаев биз билан суҳбатда.

Ташкилий қўмитадан олинган маълумотга кўра, якка тартибдаги биринчи ўрин соҳиби вилоят ҳокими совринини — «Тико» автомобилига эга бўлади.

Ҳар бир мамлакатдан 17 нафардан вакил (15 нафар чавандоз, терма жамоа мураббийи ҳамда жамоа бошлиғи) иштирок этади.

Умумжамоа ҳисобида биринчи ўринни қўлга киритган терма жамоага 17 дона рангли телевизор, иккинчи ўринга 17 дона магнитафон ҳамда учинчи ўрин соҳиблари ҳам худди шу миқдордаги қимматбаҳо гиламга эга бўлишади. Якка тартибдаги ғолиб даврада энг кўп улоқ олиб чиқиб, очко йиққан чавандоз ҳисобланади. Агар икки чавандоз бир хил очкога эга бўлиб қолса, улар ўртасидаги ўзаро беллашув орқали ғолиб аниқланади.

«Туркистон-пресс».

Мактаб ичкарисидаги ва ташқарисидаги ҳаёт

МАВЗУНИ ДАВОМ ЭТТИРИБ

Бугунги кунда мактабларда ўқувчи-ўқитувчи ўртасидаги ўзаро муносабатлар кишини жиддий ўйга толдиради. Ўзига хос қайноқлик йўқдай. Кўнгил яқинлиги сезилмайди. Шофиркон туман халқ таълими бўлими мудири Ҳалим ВАЛИЕВ билан қилган суҳбатимиз худди шу хусусда бўлди.

— Ҳалим ака, туман маорифчилари сизни халқ таълими соҳасининг билимдони сифатида яхши билишади ва эъзозлашади. Сиздан олдин ҳам бу тизим ниҳоятда қаттиққўллик билан бошқарилган деб эшитганмиз. Қаттиққўллик қайси маънода?! Мен буни ўқитувчининг ўз устида тинимсиз ишлаши, яхши сабоқ беришидан тортиб то унинг юриш-туришигача ўқувчисига ибрат бўлиши шарт, деган маънодаги ўзига хос қаттиққўлчилик деб тушунаман.

Яқин-яқингача аъло баҳолар устида синфда талаш бўларди. Ногаҳон «3» баҳо олиб қўйган ўқувчининг кун бўйи кўзлари қизариб, баъзан йиғламсираб юрганини ҳам кўп бор кўрганмиз. Бугун ўша бизнинг ўқувчилик пайтимиздаги «йиғлоқи» ўқувчилар йўқ ҳисоби. Негадир ҳозирги ўқувчилар паст баҳодан ор қилмай қўйишди. Энг ёмони муаллим обрўйи бир қадар тушиб қолди чамамда. Чайқовчилик, олибсотарлик ўқувчилар орасига ҳам кириб бораётганлиги рост. Сиз буни «тижорат» демасангиз керак?

— Сиз куюнчаклик билан ўртага қўяётган масаланинг илдизи ҳам чуқур ҳам кенг. Биз мактабда ўқиган даврларда аксарият ёшларнинг кўз олдида турли олий ўқув юртларига кириб ўқиш нияти турарди. Ҳозир эса аҳвол чиндан ҳам бошқача. Олий ўқув юртларига кириб ўқиш истаги бўлганлар, аниқроғи, иқтидорли ўқувчилар учун «Таълим тўғрисида»ги» қонунга мувофиқ янги типдаги мактаблар (лицей, гимназия ва ҳ.к) лар очиб қўйилган.

Уларда таҳсил олиш учун ҳамма шароитлар етарли. Умумтаълим мактабларда ўқиётган ўқувчиларнинг паст баҳо олишидан ор қилмаслигига келсак бу»з, бор-е нима бўлса бўлар» деган гап эмас. Уларнинг у ёки бу ишчи касб-корига мойиллиги яхши. Бунинг учун касб-ҳунар коллежлари мавжуд, қолаверса, мактаблар олдида турли йўналишдаги кичик корхоналар фаолият кўрсатаётир. «Ҳунар-ҳунардан унар» дейдику доно халқимиз. Аммо на унисининг, на бунисининг, бошини тутмасликни кечириб бўлмайди. «Ўғлингни ё мактабга бер, ё мажлисга» деган азалий гап замирида кўп ҳикмат борлигини унутмайлик.

Сир эмас бир қатор ўқувчилар ота-оналари, тарбиячилари, атроф-муҳит олибсотарлик, чайқовчилик йўлларига ҳам кириб бормоқда. Бундай тоифадаги ўқувчилар билан мактаб жамоалари, маҳалла қўмиталари қолаверса, бутун жамоатчилик бирдек шуғулланмоғи керак деб ўйлайман.

— Қатор йиллардан буён олий таълим тизимидаги қабул имтиҳонлари барча олий ўқув юртларида тест усулида ўтказиляпти. Бунинг афзаллиги шундаки, ўқишга лаёқати бор иқтидорли ёшларгина талаба деган номга мушарраф бўлиши мумкин. Айтмоқчи бўлганим, муаллимлар тест афзалликларини тузукроқ тарғибот қилишлари керак. Кириш имтиҳонларида ошна-оғайнигарчиликнинг, орага пул аралашувининг илдизига болта урилганлигини оддий халқ фарзандлари тушуниб етсин. Яқинда мен бир даврада тўртта одамга ҳар қанча чиранмай, ўз фикримни тушунтира олмадим. Ҳолбуки тест усулига ўтганимизга ҳам анча йил бўлди. Ҳарқалай, ёшлар ўз мураббийсига ишонишади. Шу йўлда ўрта мактабларда олиб борилаётган ишлар ҳақида гапириб берсангиз.

— Тест синовларининг жорий қилиниши республикамизда таълим таркибида олиб борилаётган ислоҳотларнинг ҳозирги даврдаги катта ютуғидир. Бу ҳақда баъзан қарама-қарши, бир ёқлама фикрлар ҳам бўляпти. Менинг шахсан фикрим адолат посангиси тест усули томонда. Шу усул туфайли олий ва ўрта махсус ўқув юртларини билимли, лаёқатли, иқтидорли ёшлар билан таъминлашга эришилмоқда.

«Меҳрсиз масофа», «меҳрсиз оралиқ» қандай юзага келди? Қаердан пайдо бўлди? Бу соҳада соатлаб гапирилса ҳам оз. Келинг, мен муҳтасаргина қилиб ўз хулосаларимни баён қилсам:

Биринчидан, биз кечагина чангалидан қутулган тузум, таълим, айниқса, тарбиянинг асрий илдизларига болта урди. Оқибатда ўзлигини яхши билмайдиган, тарихдан бехабар, енгилнинг остидан, оғирнинг устидан юрувчи авлод юзага келди. Улар фарзандлари ҳозирда мактабларга қатнамоқда. Сиз болалигингиздан уйда боласига эртак айтиб, китоб ўқиб бериш ўрнига, кўчада карта ўйнаб, тўйларда маст бўлиб жанжал кўтарадиган отани учратган бўлсангиз керак. Бундай ҳолларда бола кимдан нимани ўргансин?!

Иккинчидан, ўқитувчилар орасида ҳам талабга жавоб бермайдиганлари борлигидан кўз юммаймиз. Бу ҳам ўша ўтган тузумнинг сарқити. Ошна-оғаингарчиликнинг, «дасти узунлик» нинг аччиқ «мева» си.

Учинчидан, турли баҳоналарни рўкач қилиб, ўқитувчилик касбини мумайроқ даромад келтирадиган ишга алмаштирадиган, енгил пул топишнинг кетини қувиб юрган, газета, китоб ўқимайдиган муаллимни мен яхши муаллим дея олмайман. Биз ўтган ўқув йили давомида бир йил ундайлар билан курашдик. Айбини бўйнига қўйиб жавобини бердик. Кўплари мактабни бушатишга ўзи рози бўлди. Сиртқи таълимнинг бир парча омонат қоғозига ишониб юрганлар, озчилик сохта дипломлилар тизимдан четлатилди.

Юқоридагилардан ташқари, яна кўплаб сабаблар борки, буни мактаб оила-жамоатчилик ҳамкорлигида бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилинса, «меҳрсиз масофалар» қисқаради ва бора-бора йўқолади. Чунки бу оралиқ ҳали унча узайгани йўқ. Дарвоқе, тест қалдирғочлари мактабни қўлга ола бошладилар.

— Халқимиз азал-азалдан табиблар ва муаллимларни катта ҳурмат қилиб келишган. Бу касб эгаларининг бири тан шифокори бўлса, иккинчиси руҳ шифокоридир. Бугунги муаллимнинг мактабдан ташқарида эл орасидаги обрўйи жойида деб ўйлайсизми? XXI аср маорифчилигини, унда мактаб, ўқувчи ва ўқитувчи муносабатини қандай тасаввур қиласиз?

— Тўғри, азал-азалдан муаллимларни «устоз» деб улуғлаб, эъзозлаганлар. Бироқ кейинги ўн йилликларга келиб, муаллимнинг обрўси айтганимдек, бир оз пасайди. Ўқитувчининг обрўси таълим-тарбиянинг сифат ва самарадорлиги, муаллимнинг мушоҳадаси, унинг нафосати билан белгиланади ахир.

Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг бош мақсадларидан бири билимли, тарбияли, соғлом авлодни вужудга келтириш. Айни кунларда туманимиз ўқитувчилари, мураббийлари ана шу мақсад йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Биз остонасида турган XXI асрда мактаб ўтирғичларида ўтирган шўх, қувноқ, соғлом болаларни ўз фанини чуқур билган, иқтидорли, етук муаллимлар таълим бериб, тарбиялайдилар, деган фикрдаман. Зеро, бугунги кундаги барча уринишларимиз, саъй-ҳаракатларимиз ана шу муқаддас мақсадга қараб йўналтирилган.

Суҳбатдош:
Дилмурод ЖАББОР

«ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ» СИЗНИНГ ГАЗЕТАНГИЗ

Азиз газетхон!

Сиз, «Қишлоқ ҳаёти»га обуна бўлдингизми?

Йил-ўн икки ой хонадонимга маънавият кириб борсин, нур кириб борсин десангиз,

2000 ЙИЛ УЧУН ОБУНА БЎЛИШГА ШОШИЛИНГ!

«Қишлоқ ҳаёти»га ёзилинг! Газетамиз билан ошно бўлсангиз иқтисодий-сиёсий, ижтимоий-маданий ҳаётдаги кундалик энг муҳим янгиликлардан вақтида хабар топасиз. Дунё воқеаларидан воқиф бўласиз. Ғаройиб ҳодисалар ҳусусида қизиқарли мақолалар ўқийсиз.

«Қишлоқ ҳаёти» — Сизнинг энг яқин ҳамроҳингиз, суҳбатдошингиз!

«Қишлоқ ҳаёти» газетасининг нашр индекси — 144.

МАЙИЗЛИ ПАЛОВ

ПАЗАНДА МАСЛАҲАТИ

1 кг гуруч, 350 гр мой, 150 гр майиз, 3 бош пиёз, 800 г сабзи, туз таъбга кўра.

Мойни яхшилаб доғлаб, пиёз солиб қовурасиз. Сўнгра сомон шаклида тўғралган сабзини солиб, бир-икки айлантирасиз-да, устидан сув қуйиб қайнатасиз. Гуручни ҳам илиқ сувда туз қўшиб ювасиз ва қозонга соласиз. Кейинги жараёнлар қовурма паловга ўхшаб бажарилади.

Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туманидаги МГП ИЦ — «Комплекс» муҳандислик маркази кичик давлат корхонаси тугатилади. Даъволар эълон босилган кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

ҲУРМАТЛИ ИШБИЛАРМОН ВА ТАДБИРКОР ЖАНОБЛАР!

Республика Кўчмас мулк биржаси Тошкент вилоят филиали Сиз азизларни 1999 йил 24 ноябрь ва 1, 15, 22, 29 декабрь кунлари соат 11.00 ўтказиладиган навбатдаги

Аукцион савдоларга таклиф этади.

Савдога қуйидагилар қўйилади:

1. Ўртачирчиқ тумани давлат Солиқ инспекциясига қарашли:

■ ИЖ-2715 русумли, давлат рақами 37-38 ТШС бўлган, 1984 йилда ишлаб чиқарилган автотранспорт.

Бошланғич баҳоси — 83000 сўм.

■ ВАЗ-2109 русумли, давлат рақами 15-54 ТШБ бўлган, 1993 йилда ишлаб чиқарилган автотранспорт.

Бошланғич баҳоси — 328000 сўм.

■ ЗАЗ-968М русумли, давлат рақами 10-13 ТША бўлган, 1992 йилда ишлаб чиқарилган автотранспорт.

Бошланғич баҳоси — 38000 сўм.

2. Оҳангарон шаҳрида жойлашган уй-жой жамғарма банкига қарашли:

■ М-21412 01 русумли, давлат рақами 11 АА 884 бўлган, 1991 йилда ишлаб чиқарилган автотранспорт.

Бошланғич баҳоси — 84000 сўм.

3. «Чинол» ҳиссадорлик жамиятига қарашли:

■ ГАЗ-24 русумли, давлат рақами 11 АБ 372 бўлган, 1985 йилда ишлаб чиқарилган автотранспорт.

Бошланғич баҳоси — 65000 сўм.

4. Оҳангарон шаҳар ҳокимиятига қарашли:

■ ИЖ-2715 русумли, давлат рақами 10-65 ТШР бўлган, 1993 йилда ишлаб чиқарилган автотранспорт.

Бошланғич баҳоси — 73000 сўм.

5. Ангрен шаҳридаги сув-оқава хўжалигига қарашли:

■ М-2141 русумли, давлат рақами 11 АЕ 832 бўлган, 1991 йилда ишлаб чиқарилган автотранспорт.

Бошланғич баҳоси — 50000 сўм.

Шунингдек, «Қишлоқ ҳаёти» рўзномасининг 1999 йил 5 ноябрдаги 83 (6.039) сонида берилган Зангиота тумани Навоий худудида жойлашган 16 та ер майдони деб ёзилган матн 17 та ер майдони деб ўқилсин.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳар, Хоразм кўчаси, 51 уй, 3-қават, 9 ва 10 хоналар. Тел: 132-00-37, факс: 133-49-31.

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Бахтиёр ОЛИМЖОНОВ, Олим АТАЕВ, Абдурашид БОБОМИРЗАЕВ, Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ (ижодий гуруҳ раҳбари), Эркул ЗИКРИЁЕВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Собир МУРОДОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ, Ҳабиб ТЕМИРОВ (Бош муҳаррир ўринбосарлари), Маъмуржон ҚИЁМОВ (масъул котиб).

МУАССИСЛАР: *Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, «Ўзпахтасаноатсотиш» уюшмаси, «Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» компанияси, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.*

Телефонлар: Бош муҳаррир ўринбосарлари — **133-16-27, 133-44-43,** масъул котиб — **136-56-26,** ижодий гуруҳлар: агросаноат мажмуи — **133-09-93,** ижтимоий ҳаёт ва ҳуқуқ, молиявий хизмат — **136-56-30,** макроиқтисодиёт — **136-56-25,** маънавият-маърифат ва спорт — **136-54-42,** хатлар ва вилоят мухбирлари билан ишлаш — **136-56-30,** реклама ва эълонлар — **136-54-44.**

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

«Қишлоқ ҳаёти» материалларини кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 00006. Буюртма Г— 0901, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 21.00. 1 2 3 3 4 6.